JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. **Woensdag, 30 Junij.** **N°. 52.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij V. H. NOMAN, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* .... ƒ 12,50.
„ „ „ „ „ *Java* .... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen* .... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland* .... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 22sten April 1858, No. 60 is vergund:

aan de heeren *J. H. Sersansie*, eervol ontslagen kapitein-titulair bij het corps Papangers, Mooren en Bengalezen te Batavia, en *J. H. Thomas*, eervol ontslagen kapitein commandant van genoemd corps, mede te Batavia, om den activiteits uniform, respectivelijk aan de evengemelde door hen bekleede rangen verbonden, te blijven dragen; en

aan den heer *G. F. de Bruijn Kops*, eervol ontslagen luitenant ter zee der eerste klasse bij het sedentaire zeewezen in Nederlandsch-Indië, laatstelijk onderhaven- en equipage-meester te Batavia, om den uniform van luitenant ter zee der eerste klasse bij de Nederlandsche marine, bij voortduring, te blijven dragen.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten April 1858, No. 62, is aan den met verlof in Nederland aanwezigen officier van gezondheid der tweede klasse bij de militaire geneeskundige dienst van het leger in Oost-Indië, *U. J. Wienecke*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der gouden medaille voor burgerlijke verdiensten, hem door Zijne Koninklijke Hoogheid den Groot-Hertog van *Saxen Weimar Eisenach* geschonken.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot secretaris der residentie Batavia, de hoofdcommies ter algemeene rekenkamer *G. R. C. Hajeman*.

Gesteld:

Wegens ziekte, in het genot van wachtgeld, de ambtenaar ter beschikking van den resident van Banjoemaas *L. C. J. A. de Vogel*.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de tweede klerk bij den commandant der artillerie te Amboina *Z. M. Nikitka*.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ritmeester bij het regiment Oost-Indische cavallerie *H. Baron Bentinck*.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der artillerie *F. C. Weber*.

Geplaatst:

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid der derde klasse *H. W. Sinninghe*, thans ter beschikking te Batavia.

Overgeplaatst:

Bij de civiel en militair geneeskundige dienst te Palembang, de officier van gezondheid der eerste klasse *J. G. X. Broekmeijer*, te Soerabaija.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der eerste klasse *E. W. Muller*, thans te Samarang.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van Julij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Julij, den 8sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Woensdag, den 7den Julij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz. enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur van financien brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, gedurende de maand Julij 1858, bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija ingewisseld kunnen worden de, op den 1sten dier maand verschijnende, coupons der 4½ pCt. obligatien, en dat, na verloop van den hiervoren gestelden termijn, geene inwisseling van voorschreven coupons, zonder speciale autorisatie, zal mogen geschieden.

De resident van Bantam maakt bekend, dat, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, op Zaturdag den 31sten Julij 1858, des voormiddags ten 9 ure, op het residentiekantoor te Serang, overeenkomstig het reglement (vervat in) de bij staatsblad 1829 No. 67), openbare uitbesteding zal worden gehouden voor de uitvoering van de onderhoudswerken, voor het dienstjaar 1858 toegestane civiele gebouwen, waterstaatswerken en zoutpakhuizen, in de residentie Bantam, naar volgens daarvan opgemaakte bestekken en voorwaarden, als:

Het gewoon onderhoud:

aan de civiele gebouwen in de afdeelingen Serang, Pandeglang, Tjiringien en Lebak;

aan de Amerikaansche brug te Serang, de brug te Bantam en de waterleiding te Anjer;

aan de zoutpakhuizen: *vijf* verkooppakhuizen, als: te Serang, Tjekkek, Lahoean, Tanara en Tjileron, en een pakhuisje voor de berging van zontmaten enz. te Tanara; en

achttien hoofd-depôtpakhuizen met twee sluisjes te Tanara.

De assistent-resident van Krawang maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag den 24sten Julij aanstaande, des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement voor het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), onder nadere goedkeuring van het gouvernement, eene uitbesteding zal worden gehouden, van de navolgende, in de assistent-residentie, voor het jaar 1859, benoodigde artikelen:

a. Voor de levering van rijst en zout aan het detachement pradjoerits te Poerwakarta, ter sterkte van 40 man;

b. Voor de levering van voeding der gevangenen, kettinggangers en bannelingen in de assistent-residentie Krawang, berekend op een getal van *één honderd* koppen daags; mitsgaders van benoodigde olie ter verlichting der gevangenis.

De resident van Cheribon maakt bekend, dat aldaar gelegenheid bestaat tot plaatsing van landmeters; kunnende zij, welke daarvoor in aanmerking wenschen te komen, zich per gefrankeerde adressen wenden tot hem resident, onder overlegging van de volgens staatsblad 1857 No. 18 vereischte stukken.

De resident van Soerabaija maakt bij deze bekend, dat, op Vrijdag den 23sten Julij a. s., des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen burele, eene openbare *heruitbesteding* zal worden gehouden voor den overvoer van zout uit het hoofddepôt-pakhuis te *Boender* naar het zoutverkooppakhuis te *Sampang* (eiland *Madura*), over het jaar 1858.

De resident van Soerabaija maakt bij deze bekend, dat, op Vrijdag den 23sten Julij a. s., des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen burele, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), in het openbaar zal worden uitbesteed: het transport van zout, van het hoofddepôtpakhuis te Boender naar de verschillende zoutverkooppakhuizen in de residentie Probolingo, gedurende het jaar 1859.

De waarnemend resident van Soerakarta geeft bij deze kennis aan de belanghebbenden, dat, op Vrijdag den 23sten Julij aanstaande, des voormiddags ten nege ure, op het residentiebureau, onder nadere goedkeuring van het gouvernement en overeenkomstig het daarvoor bestaande reglement, eene uitbesteding zal worden gehouden voor de levering gedurende het jaar 1859, van:

a. rijst en zout aan het legioen van den pangeran adipati ario *Mangko Negoro*, calculatief berekend op:
385,000 ponden rijst en
25,600 „ zout;

b. gras en padi aan de lijfwacht van Zijne Hoogheid den Soesoehoenan, waarvan de benoodigde hoeveelheden calculatief zijn:
36,000 ponden padi en
14,000 rations gras, van 65 pond ieder;

c. voeding aan de gevangenen, te rekenen op een getal van p. m. 20 à 30 personen daags, met inbegrip van olie, en verlichting van het gevangenhuis.

De ambtenaar, belast met het beheer der Strandvonderij in de afdeeling Saleijer (Gouvernement Celebes) roept, naar aanleiding van art. 555 van het wetboek van koophandel, elk en een iegelijk op, die vermeent aanspraak te hebben op:
een scheepstrap met zes treden,
een scheepskippenhok,
veertig kattjes bladkoper.

Welke voorwerpen, in de maand Mei 1858, te Saleijer aangespoeld en opgevischt zijn.

De functien van gouvernements gezworen landmeter te Probolingo, waarvan de vermoedelijke inkomsten kunnen geschat worden op ƒ 600 's jaars, zijnde komen te vaceren, zoo worden diegenen, welke mogten verlangen daarvoor te worden benoemd, uitgenoodigd om, met overlegging der vereischte acte van bekwaamheid, verkregen overeenkomstig de bepalingen in staatsblad 1857 no. 18, zich aan te melden bij den resident van Probolingo.

De resident van Bagelen maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag den 10den Julij 1858, door den 1sten aanwezend ingenieur alhier, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, tot daarstelling van een gebouw, bevattende wagen- en tuigenkamer, benevens vier vertrekken voor stalbedienden, bij de regentswoning te Koetoardjo, overeenkomstig het daarvan opgemaakt bestek en de voorwaarden, die ter inzage voor belanghebbenden ten kantore van den 1sten aanwezend ingenieur voornoemd liggen.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 1 Julij, voor het woonhuis van den heer *de Lassase*, op Goenoeng-Sari, door *van Slooten Morgan & Co.*

en

Op het plein tegenover het ijshuis, door *Cassalette & Co.*

Op Vrijdag, den 2 Julij, voor het woonhuis van den ritmeester *Bentinck*, in het cavallerie-campement te Rijswijk, door *van Slooten Morgan & Co.*

en

Voor het commissiehuis van Gebrs. *Roselje & Co.*

Op Maandag, den 5 Julij, ten huize van wijlen den heer *E. J. H. van der Beek*, op Noordwijk, door Gebrs. *Roselje & Co.* Zondag te voren te bezigtigen.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Dingsdag, den 6 Julij, voor het commissiehuis van *Cassalette & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de executeuren te Batavia, van wijlen den heer *E. J. H. van der Beek.*

Aangekomen Vreemdelingen,

van 27 tot en met den 29 Junij 1858.

MARINE HOTEL. Mr. F. B. van Leeuwen, van Ommelanden. — P. H. Hazewinkel, van Samarang. — L. Hoefman, van Soerabaija. — C. M. Pompe, van Samarang.

HOTEL WILLEM II. Gondswaard en Echtgenoot, van Onrust.

HOTEL DES INDES. P. Roodzant, van Onrust. — W. F. Forbes de Timmermans, van Idem. — H. Roquerbe, van Soerabaija. — P. Lutscher, van Idem. — C. Roper, van Mauritius. — Jhr. Dewilde, van Onrust. — van Burgh, van de Reijst. — J. H. C. ten Hoeve, van Idem. — Jhr. F. L. Brantzen, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. E. Mathijsen, van Willem I. — H. A. van Eijbergen, van Telok Djamti.

JAVA HOTEL. W. H. Howland, van New-York. — S. D. Norden, van Boston. — van Meeverden, van Ommelanden. — F. H. Schmidt, van Samarang. — S. P. A. Soderbergh en Echtgenoot, van Melbourne.

Vertrekkende Personen.

Baron *Bentinck.* — Madame *Coquelin.*

HET BEESTENSPEL IN HET WOUD (*slot.*)

»En wat heb ik met eenen advocaat te doen, of het moest Wilmers zijn,» riep Ned,» die mijne zaak tegen Osthorne in handen heeft?»

»Gij zijt gisteren vrolijk geweest, Ned; is het niet zoo?»

»Gisteren? — wie? — ik geloof, ja — pest en vergift! wij hebben wel wat te veel gedronken; mijn hoofd is nog zoo zwaar en zoo raar — het is een gek ding, dat een mensch niet weet, wanneer of hij genoeg heeft.»

»Ja, Ned, dat is een leelijk ding en heeft reeds menigeen in het ongeluk gebragt,» zeide de vreemdeling langzaam en met een ernstig hoofdschudden.

»In het ongeluk gebragt?» herhaalde de jonge knaap, half verschrikt, half geërgerd opspringende. »Wat drommel! hebt gij met mij voor, en wat wilt gij van mij? In het ongeluk gebragt — ik herinner mij nu, dat wij de beesten, van dien gekken Franschman op elkander hebben aangehitst — ha ha ha! — Hij zal zeker wel eenen eisch om schadevergoeding inleveren, maar of hij er wat uit zal krijgen, dat is eene andere zaak. Zoo moet hij maar hebben, die gek! waarom brengt hij ons hier ook tijgerkatten in de nederzetting, alwaar wij bij zijn, als wij ze binnen schot kunnen krijgen! En wat zijn flaauwen boschman aangaat......»

»Dat was toch geen beest,» zeide de vreemde ernstig.

»Geen beest!» riep Ned, bedremmeld wordende; »wat drommel was het dan?»

»Die vraag kunt gij even zoo goed beantwoorden als ik,» zeide de vreemdeling droogjes; »een boschmensch is geen beest, dat is hier de zaak, en als het eene of andere ongelukkige wezen daar buiten in het bosch verwildert, eischt menschenlievendheid en christenpligt van ons, dat wij ons hetzelve aantrekken en het voor schade bewaren. Hitsen wij er echter wilde dieren op aan, om welke te wederstaan hetzelve de wapenen outbreken, dan wordt het een leelijk, leelijk geval, en eene regtvaardige jury moet eene uitspraak doen van moord.»

»Wel drommels!» riep Ned, en de angstige blik, dien hij op den vreemde wierp, bewees, hoe de aanwijzing voldoende was geweest, om hem de zaak van eene andere zijde te doen bekijken, waaraan de jonge borst tot nog toe met geen hair op zijn hoofd gedacht had. In het begin wilde hij ook nog ligt over de gansche zaak heen loopen en dezelve van zijne schouders werpen; de vreemdeling verzocht hem echter mede te gaan, en bragt hem toen naar de tent des Franschmans, waar zij het lijk van den boschman regt gelegd en toegedekt onder de bloedige dekens vonden liggen.

Dit gezigt miste zijn doel niet; — Ned zag zich reeds in den benarden toestand eens van moord aangeklaagden, en de eenige mogelijkheid, om dien te ontgaan, was, naar des advocaats raad, zich met den Franschman te verstaan en hem te overreden, geene klagt in te leveren. De deelnemers aan den avond van gisteren werden snel en in stilte bijeen geroepen, en deze besloten, eene deputatie naar den regter te zenden, om hem naar zijn gevoelen te vragen.

De regter antwoordde half outwijkend — dat hij hun geene voorschriften geven wilde, volgens zijn ambt mogt hij niet van te voren zijn oordeel over eene zaak zeggen, die eerst in den loop der geregtszitting voor hem moest gebragt worden; maar als hij belang bij de zaak had, dan wist hij wel, dat hij het met den Franschman zou zien te schikken. het mogt kosten wat het wilde.

Nog dienzelfden morgen had mr. Bertrand een geheim onderhoud met Ned Holly; de regtszitting nam een aanvang, maar de Franschman leverde geene klagt in, en den anderen morgen stonden zijne wagens, weder gepakt en tot de reis in gereedheid gebragt, naar het opbreken te wachten.

De chimpansé had hij den avond te voren fatsoenlijk begraven, de tijgerkat gevild en het vel op een der hokken gespijkerd om te droogen; in plaats van zijnen kleinen hit echter, die nu met een touw aan den achtersten wagen was vastgemaakt, bereed hij Ned Holly's prachtigen hengst, dien hij deze eigenlijk om te verkoopen mede naar Francisville gebragt en voor welken hij niet geheel

Advertentiën.

Getrouwd:

W. DE JOODE

en

M. C. MAGER.

BATAVIA, 5 *Junij* 1858. (1819)

Getrouwd:

W. VAN OS. *Kapt. der Inf.*

en

F. E. BORRLAGE, wed. *Filet.*

DJOCJOCARTA, 18 *Junij* 1858. (1830)

Eenige kennisgave.

Getrouwd:

E. J. HANIBALS.

met

A. C. J. CANTZ.

BATAVIA, *den* 19 *Junij* 1858. (1824)

Gehuwd;

C. W. H. BEHOUDEN,

1ste Luitenant der Infanterie.

met

SOFIA MARTHERUS.

SOERABAIJA, 23 *Junij* 1858. (1820)

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, de Heer *E. J. H. van der Beek*, in den ouderdom van 29 jaren.

J. M. VAN DER BEEK.

Geerlofs.

BATAVIA, 16 *Junij* 1858. (1837)

VENDUTIE

Op Donderdag, den 1sten Julij 1858,

Voor het woonhuis van wijlen den WelEd. Gestr. Heer *de Lassasie*, op Goenoeng Saharie,

door

VAN SLOOTEN MORGAN & CO.,

van diverse **Meubelen**, bestaande uit; **Hang- Tafel- en Muurlampen, Spiegels en Schilderijen, Stoelen, Canapé's, Kasten, Ledikanten, Tafels, Glas- en Aardewerk.**

voorts:

Rijtuigen en Paarden, etc. (1840)

HOUT-VENDUTIE

Op Donderdag den 1sten Julij

op het Plein tegenover het IJshuis,

door

CASSALETTE & CO.,

van Zware

DJATTIEHOUTEN BALKEN,

Chinesche **DOODKISTPLANKEN, BOLKEN, KROMHOUTEN en PLANKEN.** (1834)

Op de Vendutie

van Vrijdag den 2den Julij 1858,

zullen de ondergeteekenden mede verkoopen:

voor rekening van belanhebbenden,

DC TH N°. 11/14 4 kisten à 50 ps. beschadigd 7/8 Calicots.

(1843) GEBR. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Vrijdag, den 2den Julij 1858,

voor het Commissiehuis van

GEBRS. ROSELJE & Co.

à 4 pCt. Vendu-Salaris,

van diverse Kramerijen, Glaswerk, Karpetten, Alcatieven, Lijnwaden, als: Imitatie Batik en gedrukte Kain Pandjangs, Sarongs, Hoofddoeken en Slendangs, Jaconets, Laken, Oogjes goed, fijne Madapollams van 76 el, etc.

voorts tot sluiting van rekening:

100 VAATJES BOTER,

een klein partijtje Franschen **Wijn-Azijn** op fust. No. 8200/8239. 40 kistjes puike **Champagne Wijn,** op ***heele*** en ***halve*** flesschen, een partij Electro-galv. **Penhouders.**

25 vaatjes Loodwit. (1842)

Op de Vendutie

van Vrijdag den 2den Julij 1858,

Voor het Commiesiehuis van

GEBR. ROSELJE & CO.,

zal nog worden verkocht:

Voor rekening van belanghebbenden,

GM V N°. 1/4 4 Balen à 250 stuks Jutte Koffijzakken.

GM N°. 1/8 8 Balen à 250 stuks do. do.

Min of meer beschadigd aangebragt met het Nederl. schip **Elisabeth Anthonia,** Gezagv. ***J. Jansen.*** (1846)

Vendutie

op Vrijdag 2 Julij 1858,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den Ritmeester BENTINCK in het Kavalerie Kampement te Rijswijk, door

van Slooten Morgan & Co.,

van een zoo goed als nieuwen inboedel, 1 goedgedresseerd schimmel **Sandelwood** Rijpaard, hoog 4 voet 2 duim, 1 dito bruin **Macasser**, groot 4 voet en 2 duim, Bendiepaarden, een zoo goed als nieuwe Bendie met **Engelsche** veeren en Oliebussen, Tuigen Zadels etc. (1839)

Vendutie

op Maandag, den 5den Julij 1858,

ten huize van wijlen den Heer *E. J. H. van der Beek*, op Noordwijk (over het Java-Hotel)

door **GEBRS. ROSELJE & CO.,**

van een zoo goed als nieuwen **Inboedel,** bestaande uit een zeer elegant massief mahonijhout **Ameublement bekleed met velours d'Utrecht,** dito Consoles met wit marmeren bladen, Linnen Kasten, Secretaire, Spiegelkast, Ledikanten, eene Europesche Wieg, groote Spiegels, Schilderijen, Lampen, Zilver-, Pleet-, Porcelein-, Kristal- en Glaswerk.

Rijtuigen, Paarden, etc. etc.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (1864)

VENDUTIE

Maandag, 5 Julij 1858,

à 4 pCt. vendusalaris.

Voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.

Van diverse **Lijnwaden,** een factuur Engelsche **Messen, Provisien en Dranken, 7 Praauwen,** waarvan

4 Praauwen van 9 koyangs.
1 dito. van 10 dito.
2 dito. van 6 dito. (1875)

VENDUTIE

te Buitenzorg.

Op Maandag, den 5den Julij 1858,

ten huize van wijlen den heer J. SCOTT.

van diverse Meubilair, **Spiegels, Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Blompotten Chinesche potten etc. etc.**

en precies ten 10 en half ure

20 aandeelen in de Societeit te Buitenzorg, groot ieder *f* 100 (1850)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 6den Julij 1858,

à 4 pCt. Vendusalaris,

Voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

en zonder reserve, van

Spiegels en Schilderijen, Zadels, Eet- en Thee-serviezen, Glas- en Cristalwerk, Pleetwerken, als; **Likeur, Olie** en **Zuurstellen en Inktkokers.**

Voorts:

Cognac, op fust en in kisten van 1 dozijn, 100 kisten Roode Wijn à 4 dozijn, Champagne op 1/1 en 1/2 flesschen, Vruchten op water, Eau de Cologne en de Lavende, Azijn in pullen, verschillende Provisien in blik, 150 vaatjes puike **Boter,** enz.

Verder voor rekening van Assurantie

110 vaten Spijkers van verschillende dimensien.

1879.

Vendutie

op Maandag den 12sten Julij 1858,

TE SAMARANG,

wegens vertrek van den WelEd. Gestr. Heer

H. J. A. van Son,

van ZEd.G. prachtigen inboedel, bestaande uit massief **Mahoniehouten Meubels.**

Benevens

Eene zoo goed als nieuwe

AMERIKAANSCHE HANDCHAIS.

(1858) F. A. PRINGIERS.

Gebrs. ROSELJE & Co.,

zullen, op hunne Vendutie van Vrijdag den 23 Julij a. s. mede verkoopen,

20 vaatjes **Spijkers** van diverse dimensien.
36 bundels **IJzerdraad.**
een partijtje fraaije **Zijden Dassen, Speelgoed** en pleeten **Zuurstellen.** (1877)

Op een nader te bepalen dag, in den loop der volgende maand zullen de Ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden,

zonder reserve publiek verkoopen:

EEN FACTUUR ENGELSCHE HANG-, TAFEL- EN KANTOORLAMPEN.

(1865) GEBRS. ROSELJE EN Co.

WIT GESLEPEN GLASRUITEN,

prima kwaliteit, 95 bij 120 Ned. dm.

Verkrijgbaar bij

(1863) GEBRS. ROSELJE EN Co.

GILLES GREVINK,

Fabrikant van Zilverwerk te Amsterdam.

Bij den Ondergeteekende zijn uit bovengenoemde FABRIEK ontvangen eenige fraaije

ZILVER- EN KRISTALWERKEN:

als: **Inktkokers, Twee** rijk gedreven **Bekers** van binnen verguld, in foudraal; **Theepot en Melkkan;** een Cristallen **Suikermand** met zilveren hengsel; twee Cristallen en een gegraveerd zilveren **Suikermandje;** een **Wijn-Glas** met gedreven voet; Vischmes, Saladedieners, Tafelschellen, **Presenteer-Trommeltjes, Vruchtenmes** en een Rijk gedreven **garenstel** met een middelkolom voor voorloop, *voetstuk en stolp.*

Bestellingen voor deze fabriek worden mede aangenomen.

(1849) H. M. VAN DORP.

---

ten onregte gedacht had, drie honderd dollars te zullen maken, en in het ledige hok van de tijgerkat lagen nog twee groote pakken otter- en hertenvellen.

Mr. Bertand had overigens de dissels zijner wagens weder naar het oosten gewend, naar Memphis en niet naar Little Rock, om nog verder in den squatterstaat door te dringen. Hij scheen daarbij in het geheel zulke slechte zaken niet gedaan te hebben, want hij meesmuilde heimelijk, terwijl hij op den hals des bruinen, die onder hem danste en sprong, klopte, en den donkeren blik bemerkte, waarmede Ned Holly de bewegingen van het schoone dier volgde; maar dit is de laatste boschmensch geweest, dien hij op een nieuw avontuur zoude hebben kunnen wagen, en hij hield het ook voor veel beter, meer beschaafde districten op te zoeken.

Een uur later verdween het stof der wagens weder ver weg op de countystraat, zoo als het voor eenige dagen gekomen was, en mr. Bertrand eindigde daarmede zijne eerste en laatste poging, om een beestenspel in het woud te brengen.

Onder eenen statigen eik, schier aan den hoek van de Washington- en Sycamorestraat, wierpen Wilson en Steward twee dagen later eenen kleinen heuvel op, boven het graf van den boschman, en de vrouwen der nabuurschap mijden die plek met bijgeloovige vrees tot op den huidigen dag, dewijl zij vastelijk beweren, dat zich des nachts de geest van den boschman aldaar vertoont en weeklaagt, en daardoor de, vooral in deze maand zoo talrijke, tijgerkatten daar heen lokt.

Overigens is Ned Holly nog ten huidigen dage blij, dat hij toen zoo goedkoop van die leelijke geschiedenis is afgekomen.

(*Redactie.*)

Op nieuw verkrijgbaar

bij JACOMETTI & Co.

COMPLEETE KEUKENSTELLEN,

waarover zie nader Java-Bode dd. 3/7 October 1857, No. 79/80, advertentie No. 2995, welke zich bijzonder aanbevelen voor

Hôtels, Restauratien en huisselijk gebruik,

blijkens de tevredenheid **over**, en hooge waardering van dezelven door tegenwoordige bezitters. — Met één stel wordt 's jaars aan brandstof bespaart **ƒ 600,—**. Nadere bezigtiging van een reeds **geplaatst** en gebruikt wordend Keukenstel, alsmede informatien dienaangaande te verkrijgen in het **Restauratie-gebouw** van Mevr. *F. Tentée*, geb. *Joukes*, in de stad.

Deze **Keukenstellen** worden ook des verkiezens geleverd half compleet, blijvende voor het gebruik even doelmatig. (1874)

Bij Ondergeteekenden zijn wederom verkrijgbaar de zoo gunstig bekende

ELECTRO ZILVEREN BLADEN,

van 28, 26, 24, 14, 12 en 10 dm.,

Zuur-, Olie- en Azijn en Liqeurstellen, Groenteschalen en Inktkokers.

Voorts zijn steeds voorhanden:

AMEUBLEMENTEN VOOR SALONS,

Boudoirs en Gallerijen, alles solide en naar den laatsten smaak bewerkt.

PRACHTIGE SPIEGELS,

van 8, 7, 6 en 5 voeten hoog.

De nieuwste Gravures in Rijk vergulde lijsten, divers **Zilverwerk**, waaronder zeer fraaije artikelen geschikt voor Cadeaux.

Fraaije versierde Tafel- en Dessert-serviesen,

Ronde en Vierkante **Carpetten** en **Bankkleedjes**, Bronzen en Vergulde **Pendules** en groote **Vazen**, Tafelmessen van **Rodger's** en **Aanzetriemen** van **Cowvan.**

Prachtige Brôches,

Borstknoppen, Ringen en **Braceletten** met brillanten omzet. **Parures Camée, Braceletten** en **Borstknoppen** van **Bloedcoralen** voor kinderen.

GROOTE BRANDWAARBORGKASTEN.

BILLARDTEN MET LEIJEN BLADEN.

BRONZEN LAMPEN,

van 1, 2, 3 en 4 Lichten, etc. etc.

Alle deze artikelen zijn bij **comptante** betaling tot zeer billijke prijzen verkrijgbaar. **Comptant**, d. i.: voldoening bij de aflevering.

(1866) Gebrs. ROSELJE EN Co.

Chez Dubray,

GANG PATJANONGANG.

Pianos de sa fabrique de Paris, garantis 10 ans contre toute fracture.

Guitarre, Violons, Alto, Archets-Anches de Clarinette et de Basson, Instrument de Cuivre, Cordes de Violon, papier réglé; cartons porte musique. Méthodes pour les Instrumens; Musique pour Piano, Violon, Piston.

PARTITIONS D'OPÉRA'S.

...Bell.	*Fouchonnette.*
...salem.	*l'Etoile.*
...	*Il Trovotare.*
...	*Proscrit.*
...	*Noces de Jeannette.*
...d'amour.	**Brochures, Vaudevilles, Drames.**
...invisible.	
...Sourd.	RÉPARATIONS
...de la marquise.	**d'Instrument, Accords**
...de Marie.	ET A
...aux rates.	*l'abonnement.*
(1784)	

J. RENAUD,

Mr. HORLOGER.

Verhuisd tegen over de brug der **Princelaan.** Verkoopt, *Engelsche* gouden **Horlogien** (Patent-lever) Repeteert alle soorten van **Horlogien**, **Chronometers en Pendules,** slijpt **Scheermessen** en staat daar voor in.

Bewerkt allerlei haarwerk, enz. (1835)

Galerie-werk en Beugels.

voor Statie gordijnen.

Te bekomen bij

(1867) W. J. OLLAND, *Noordwijk*, tegenover het *Java-Hôtel*

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

VENDREDI, 2 Juillet 1858.

Deuxième représentation du troisième mois de l'abonnement.

LA PART DU DIABLE,

OPÉRA-COMIQUE EN 3 ACTES, MUSIQUE D'AUBER.

A l'étude: *Nizza de Grenade*, grand-opéra. — *Le Val d'Andorre*, opéra-comique. — *l'Etoile du Nord*, opéra-comique. — *La Vie de Bohème*, drame.

L'entrée des coulisses pendant les représentations et répétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures, et demie précises.

Le Directeur-Gérant,

(1870) VAN KINSBERGEN.

LOTEN

IN DE

Samarangsche Geld-Loterij

groot ƒ 100,000,

verkrijgbaar ten Kantore van den Notaris MIJNSSEN.

(1829)

HET PRAAUWVEER,

van de Ondergeteekenden, is van af 1 Julij aanstaande gevestigd, ten hunne kantore, in de nabijheid van het Entrepôt,

alwaar men praauwen zal kunnen huren, volgens tarief van het **Tjunia Praauwveer,** zijnde **ƒ 2, — koper per kotjang.** Terwijl overigens hetzelfde Reglement zal gevolgd worden, dat onlangs door het nieuwe **Bataviasche Praauwveer,** is publiek gemaakt.

(1826) LEVERT EN Co.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Julij.

(1845)

De ondergeteekende waarschuwt een ieder, om aan niemand op zijnen naam **Crediet** te verleenen, zullende alleen die **pretentiën** worden erkend waarvoor door hem eigenhandig geschrevene en geteekende bewijzen zijn afgegeven.

J. N. GROENEWALD.

BUITENZORG, 23 *Junij* 1858. (1825)

Door mijn om dringende redenen bespoedigd vertrek, buiten de mogelijkheid zijnde, alle mijne zaken te regelen, verzoek ik allen, die iets van mij te vorderen hebben, zich met hunne pretentiën, **binnen eene maand**, te wenden tot den Heer H. J. C. HOOGEVEEN.

A. FITZ VERPLOOEGH.

BATAVIA, 24 Junij 1858. (1856)

Onze algemeene volmagt, aan den heer *Jacob Bijlveld* verleend, heeft met primo Junij opgehouden.

VAN DEN BROEK EN VEECKENS.

SAMARANG, 21 *Junij* 1858. (1836)

De ondergeteekende, **Gouvernements onderwijzer** te *Meester-Cornelis*, heeft de eer te berigten, dat hij door zijne ruime en voor de gezondheid gunstig gelegen woning, gelegenheid heeft tot het plaatsen van eenige **Jongelieden**, ter aanvankelijke of verdere opleiding.

R. J. L. WEIJHENKE

MEESTER-CORNELIS (paal 8). (1871)

IEMAND

die bereids een twaalftal jaren in *Indië* is, en goed met den Inlander kan omgaan, zag zich gaarne bij de eene of andere landelijke onderneming of bij eene fabriek geplaatst, hoedanige betrekking hij ten genoege van zijnen vroegeren patroon bekleed en alleen door veranderde omstandigheden verlaten heeft. Hij kan des gevorderd daarvan de beste bewijzen produceren.

Als bijzonderheid vermeld hij dat de kultuur van rijst en voornamelijk de kultuur en fabricatie van gambier hem ten volle bekend is; terwijl tevens pharmaceutische en chemische bezigheden hem niet vreemd zijn, als hebbende vroeger daarin voldoend examen afgelegd.

Adres franco letter X.

(1858) LANGE & Co.

WORDT GEVRAAGD:

Overname van of aandeel in eene landelijke onderneming, dan wel eenig landgoed in huur.

Adres Letter F bij den Boekhandelaar

(1821) H. M. VAN DORP.

Eene jufvrouw van fatsoenlijke familie, Protestansche Godsdienst, 24 jaren oud, zag zich gaarne geplaatst als

GOUVERNANTE

in Oost-Indiën. Zij is in staat grondig onderwijs te geven, in de **Hollandsche, Fransche** en **Engelsche talen, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Rekenen** en alle **Vrouwelijke handwerken** van Nut en smaak.

De condities zijn **ƒ 100,** — appointementen 's maands, vrije passage, en een voorschot van **ƒ 500,** met jaarlijksche teruggaven.

Nadere informatiën te bekomen bij de Boekhandelaren *van Haren Noman en Kolff* te Batavia en bij den Boekhandelaar W. Bell te Delft. (1868)

BIJ EENE FAMILIE

is gelegenheid tot huring van eene buiten kamer **met of zonder kost.**

Franco brieven adres lett. G. bij den Boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia. (1855)

TE KOOP **wegens vertrek: twee Huizen,**

een op **Noordwijk** en het andere op **Bazaar Senin.**

Adres bij

(1817) BERTRAND. — *Bazaar Senin.*

TE KOOP Een Hollandsche

COUPÉ,

Adres

(1822) H. M. VAN DORP.

TE KOOP **of** TE HUUR

Drie huizen in de Beerendrechtslaan en eene Steenbakkerij, gelegen op Petodjo.

Adres (1854)

DESCHAUX.

gang Chaulan.

TE HUUR **Een groot steen HUIS** op den weg van Tanabang.

Adres

(1876) T. DE SOUZA.

TE HUUR **Een HUIS** op Kramat, thans bewoond den heer *H. C. Staringh*.

Te bevragen bij

(1844) LANGE & Co.

Wordt te Huur gevraagd

in den omtrek van **Cramat, Parapattan (Menting),** dan wel boven **Tanabang,** een HUIS, tot den huurprijs van circa **ƒ 80,** — 's maands.

Adres lt. K, *Lange en Co.* (1857)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

hebben weder gezegepraald over elk ander geneesmiddel. Een belangwekkend geval!!! Mejufvrouw AMELIA WINTER, te *Luik* woonachtig, oud 17 jaar, was veel en dikwijls onderhevig aan zware hoofdpijnen, beving der ledematen, verstijving aan het geheele ligchaam en andere kenteekenen van ongesteldheid die de ouders buitengewoon verontrustten, te meer daar de aard en naam der ziekte niet zeker bekend waren, de gevoelens daarover waren dan ook zeer verschillend. Nu drie maanden geleden, begon de moeder hare toevlugt tot de pillen van Holloway te nemen, welke spoedig de zaak deden veranderen, want in zes weken tijds genoot de jonge jufvrouw de beste gezondheid, na dat alle andere middelen te vergeefs waren gebruikt. Deze pillen zijn een uitmuntend middel voor jonge meisjes op zekeren leeftijd.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerwokerto » F. Neumann.
» Djokjokarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » J. Vallette.
» Tagal » Wed. Dort.
» Oenarang » W. Gallstan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, V. H. Noman, Kolff & Co, en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (1855)

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,205,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(1705) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

RESTAURATIE van *F. TENTEE geb. Joukes.*

SCHILDPADSOEP.

Op den 1sten Julij zal, gedurende den loop van den dag, bij de ondergeteekende verkrijgbaar zijn,

echte en nagemaakte SCHILDPADSOEP,

à Contant.

(1783) F. TENTEE. geb. *Joukes.*

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . . . 1/2 % 's jaars.

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . 1/2 % »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machinerien, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. 1/2 % »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1 % »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . [illegible] »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1 % »

E. MOORMANN & Co. te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(1706) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het tweede halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, op dat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het tweede halfjaar:

voor Batavia.	*f* 12.50,
» Java.	» 15.—.
» de Buitenbezittingen.	» 17.50.
» Nederland.	» 22.50.

Brieven *franco* aan

den Administrateur,
(1818) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *V. H. Noman, Kolff en Co.* en *G. C. T. van Dorp* te Samarang en *E. Fuhri en Co.* te Soerabaija.

JAVA-BODE 2e halfjaar 1858.

Let wel! HH. geabonneerden op den ***Java-Bode*** worden beleefd verzocht om, indien zij hun abonnement voor het 2e. *halfjaar* 1858 niet wenschen voort te zetten, de toegezonden nommers te weigeren of onder kruisband terug te zenden. Bij gebreke hiervan zullen zij als geabonneerden aangemerkt blijven.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1858. (1862)

De ondergeteekenden vestigen de *bijzondere aandacht* op de heden door hen aan Societeiten, Logementen, en aan anderen op Java verzonden

CATALOGUS,

van eene zeer belangrijke verzameling

BOEKWERKEN,

welke verkocht zal worden op Woensdag en Donderdag 14 en 15 Julij a. s.

(1881) LANGE en Co.

THE ART UNION OF GLASGOW.

Deelhebbers in deze Vereeniging ontvangen tegen betaling van *f* 18,— een Aandeel in eene

VERLOTING VAN SCHILDERIJEN

en andere werken van Kunst, alsmede eene fraaije zeer groote koper-gravure

„THE PLAY GROUND."

De inteekening is opengesteld bij den boekhandelaar H. M. VAN DORP te *Batavia.* (1860)

H. M. VAN DORP te Batavia heeft uitgegeven:

DURIEUX Gedichtjes voor de Ned.-Ind. Jeugd.

Prijs . . . . *f* 1.—.
» per dozijn » 8.—.

(1861.)

Theatre Français.

ONTVANGEN de brochures van: ***Guido et Ginevra; Lucrece Borgia; l'Ame en peine; le Caid; le Cheval de Bronze; Haydée ou le secret; Gastibelza; Don Pasquale, le Philtre; le Proscrit; Marie de Rohan; la Fée aux Roses; le Comte Ory; l'Éclair; le val d'Andorre.***

(1869) H. M. VAN DORP.

De Stoomboot

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

vertrekt den 8sten Julij,

via Muntok en Riouw naar Singapore.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de

Directeuren der N. I. Stoomboot-Maatschappij,
(1872) MACLAINE, WATSON EN Co.

Stoomgelegenheid

naar LONDEN direct.

Met het voor den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigte **Schroefstoomschip**

„Princess Charlotte"

2000 Tons, Kapt. POUJIN, toebehoorende aan de *Belgische Transatlantische Stoomvaart-Maatschappij*, omstreeks medio Julij alhier verwacht wordende en route van China naar Londen, wordt passage derwaarts aangeboden.

Verdere inlichtingen zijn te bekomen bij

de Agenten,
(1880) MACLAINE WATSON EN Co.

STOOMGELEGENHEID.

24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail naar **SAMARANG, SOERABAIJA, MAKASSAR, TIMOR** en de **MOLUKKOS.**

en

Omstreeks den 8 Julij naar **PONTIANAK** en **SINGKAWANG.**

Nadere informatien bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 26 Junij 1858. (1847)

PASSAGE NAAR NEDERLAND,

wordt aangeboden met het extra snelzeilend en tot den overvoer van familien bijzonder fraai ingerigt,

NEDERLANDSCH BARKSCHIP

FOP SMIT,

kapitein **L. HOEFMAN,**

om in het begin der volgende maand direct van hier te vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

de Agenten,
(1838) B. KOPERSMIT en Co.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden per het voor passagiers bijzonder goed ingerigt en uitgerust Nederlandsch schip, **ELIZE HENRIETTE,** kapt. **P. J. Deterding.**

Het schip zal in het begin van Julij van hier de terugreis kunnen aanvaarden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten,
(1823) PAINE STRICKER EN Co.

26 *Junij* 1858.

Vracht naar Cheribon

wordt aangeboden met het schip **HUGO** [illegible], kapt. [illegible], om in het laatst dezer week derwaarts te vertrekken.

Adres bij

de Agenten
(1878) SCHIMMELPENNINCK EN Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend

Nederlandsch Schip

CLIO,

kapt. **J. O. WIJNMALEN,**

hebbende uitmuntende inrigtingen tot overvoer van Passagiers. Genoemd schip zal in het begin van Julij de reis van hier aanvaarden.

Adres bij

de Agenten,
(1859) HAAGER en SCHUURMAN.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het Nederl. schip

BREDERODE,

gevoerd door kapitein **J. L. van Waning.**

Dit Schip bijzonder goed voor den overvoer van passagiers ingerigt zijnde, kan als eene gunstige gelegenheid worden aanbevolen.

Het vertrek van hier naar Rotterdam, zal in het begin van Julij plaats hebben.

Voor informatien adressere men zich bij

De Agenten
VAN OMMEREN RUSS EN Co.

BATAVIA, 30 *Junij* 1858. (1875)

BATAVIA.

De avond van Zaturdag, den 26 Junij ll., was getuige eener maçonnieke plegtigheid, die in de gedenkboeken der Vrijmetselarij in, deze gewesten ongetwijfeld met gulden letteren zal aangeteekend blijven.

Nadat de Loge de Ster in het Oosten te Batavia, sedert de sloping van haar vorig lokaal, gedurende twee jaren, was verstoken geweest van eene geschikte plaats tot het houden harer bijeenkomsten, viel haar het voorregt te beurt, op dien avond, het op hetzelfde terrein geheel nieuwe en prachtig opgetrokken Loge-gebouw, onder het voorzitterschap van den Regerenden Meester dier Loge *Mr. C. A. de Jongh*, plegtig te zien inwijden.

Deze inwijding had plaats met alle ceremonien, voor dergelijke gelegenheden bij de broederschap der Vrijmetselaren in gebruik, terwijl orgel- en harmonie-muzyk, benevens de opvoering eener feest-cantate (waarvan de woorden door het lid der Loge, den heer *J. J. J. Snellebrand* waren vervaardigd), het indrukwekkende der plegtigheid vermeerderde.

Eene talrijke schare Vrijmetselaren, zoo van hier als elders, was met de leden der Loge opgekomen, om deel te nemen aan het feest van den dag.

De tegenwoordigheid van den Gedeputeerde van den Groot-Meester nationaal, zoomede die van afgevaardigden van de Loges van Sourabaija en Samarang verhoogde den luister der plegtigheid.

Na den afloop der werkzaamheden, namen leden en bezoekers deel aan een Maçonniek banket, in een der daartoe prachtig ingerigte bijzalen.

Den daaropvolgenden avond vereenigden zich de leden der Loge met hunne dames in het nieuwe tempelgebouw, dat van buiten schitterend geillumineerd en van binnen rijk en smaakvol met bloemen en festoenen was versierd.

Eene zeer talrijke schaar dames had wel gehoor willen geven aan de zoo zeldzame uitnoodiging tot bijwoning eener feestviering, binnen de wanden van een Vrijmetselaars-tempel. Bij hare aankomst in het Loge-gebouw werden de dames, meest alle in élegant witte toiletten gekleed, ontvangen door de Ceremoniemeesters en, versierd met de kleur der Loge, in de groote receptie-zaal binnengeleid.

Na hier eenige oogenblikken vertoefd te hebben, deden zich de toonen der muzyk hooren en werden de dames uitgenoodigd, zich in plegtigen optogt te vereenigen, om, onder voorgang van de Ceremoniemeesters, zich binnen den tempel te begeven, waar de leden der Loge hare komst verbeidden. Na hare intrede binnen den tempel, die prijkende in al zijn feestdos en zijne edele eenvoudigheid van bouwtrant, echter ontdaan van alle bijzondere symbolen, op dit oogenblik een indrukwekkend tooneel aanbood, schaarden zij zich om het eergestoelte van den voorzitter. Aangediend door den eersten Ceremonie-meester en begroet door den bestuurder der Loge, werden de dames, onder het aanheffen van een welkomst cantate van de kapel, verzocht hare zitplaatsen in te nemen.

Achtereenvolgens werden daarop, door den voorzitter en de beide redenaars der Loge, toespraken gehouden, telkens afgewisseld door de opvoering van een gedeelte der feest-cantate, terwijl intusschen veelkleurige en welriekende bloembouquetten aan iedere dame werden aangeboden.

Na alzoo eenigen tijd in den tempel te hebben doorgebragt en nadat, namens de Loge, haar dank voor de vereerende opkomst en vriendelijke deelneming aan het feest was gezegd en een hartelijk vaarwel toegeroepen, verlieten de dames, op dezelfde plegtstatige wijze, het vrijmetselaars-heiligdom.

Later werden de dames nog eenige verversschingen aangeboden en haar tevens, rondgeleid door de aanwezige broeders, de gelegenheid gegeven, het prachtige Loge-gebouw in alle bijzonderheden in oogenschouw te nemen; terwijl de leden van de Loge de Ster in 't Oosten het vertrouwen mogen koesteren, dat even als de beide avonden voor hen, ook bij de dames van Batavia de inwijding van het nieuwe Loge-gebouw eene aangename herinnering heeft achtergelaten.

Wij behouden ons voor, in ons volgend nommer, eene omstandige beschrijving te geven van het nieuw ingewijd Loge-gebouw, dat onder de schoonste tempels in de maçonnieke wereld mag gerangschikt worden.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
Woensdag, 30 Junij 1858, No. 52.

... den avond van ll. Vrijdag heeft, ten huize van ... F......, in gang Kletjie woonachtig, een diefstal plaats gevonden, waarbij ontvreemd zijn aan geld een gouden horologie met ketting en sleutel benevens een ring, ter gezamenlijke waarde van *f* 440. De dader is onbekend, doch men heeft vermoeden op een huisbediende, die, na het plegen van de misdaad, is weggeloopen. Door de policie is *f* 25 belooning voor de aanbrenging van den dief gesteld.

Met belangstelling lazen wij, in de Javasche Courant van heden, de volgende bekendmaking, die, bij opvolging, een belangrijken invloed op het onderwijs van den Inlander zal uitoefenen.

Schoolboeken voor den inlander.

Bij de Javasche Couranten van 21 Julij 1855 ... en 22 April 1857 No. 32, is door de Regering, op zekere voorwaarden, uitgeloofd eene premie van ... en eene belooning, bestaande in eene groote gouden medaille, voor *Javaansche* leer- en leesboeken.

Thans wenscht de Regering ook zoodanige belooning te verbinden aan de vervaardiging van *Maleische* leerboeken voor de inlandsche scholen in *Nederlandsch-Indië*.

Daartoe worden de volgende regels hierbij vastgesteld:

De Regering verlangt werken van zedekundigen aard, beschrijvingen op het gebied van aardrijks-, natuur- of staathuishoudkunde, geschreven of vertaald in goed, voldoend zuiver *Maleisch*.

De omvang der werken is onbepaald, doch voor elk goedgekeurd vel druks (in dessendiaan) zal worden toegekend eene premie van *f* 100 (*een honderd* gulden).

Bovendien zal aan den schrijver, die, in eens of op verschillende tijdstippen, meer dan één vel druks levert, worden toegekend:

voor de *eerste tien* vellen, eene *kleine* zilveren medaille;

voor de *tweede tien* vellen, eene *groote* zilveren medaille;

voor de derde tien vellen, eene kleine gouden medaille;

voor de *vierde tien* vellen, eene *groote* gouden medaille:

voor elk vel boven de veertig, *f* 25,— boven de premie van *f* 100,—.

De regering behoudt zich voor het benoemen van beoordeelaars en het goedkeuren der aangeboden werken.

Het werk wordt 's Gouvernements eigendom.

De schrijver blijft, zulks verlangende, onbekend en is vrij in de keuze der middelen, waardoor hij dit wenscht te verzekeren.

De kleine medailles hebben de grootte van een 1 guldenstuk en de groote, die van een 2½ guldenstuk, en hebben aan de eene zijde 's Konings wapen en aan de andere het volgende opschrift:

Aan

. . . .

verspreiding van nuttige kennis onder den inlander in Nederlandsch-Indie.

(Jaartal.)

BATAVIA, den ... *Junij* 1858.
De fd. Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

...see. Donderdag, 17 dezer, des middags om 12 ure, brak er een brand uit in de kampongs Kandoeroean en ... Po.

Een zestigtal huizen zijn, in den tijd van ruim een uur, vernield; gelukkig echter, dat er slechts eene flaauwe wind woei, anders zou, bij het volslagen gebrek aan water, de ramp veel grooter geweest zijn, dat nu, door het ... omverhalen der belendende huizen, nog voorkomen werd. Moedwil is oorzaak van dien brand en de ... bereids gevat.

— Ll. Vrijdag heeft, bij het vuurexerceren der Prajurits, een droevig ongeluk plaats gehad. Een der Prajurits werd de linkerhand verbrijzeld door het springen van zijn geweer, en zijn hem onmiddelijk door den ... de twee leden van den ring-, grooten en wijsvinger en de geheele pink afgezet, terwijl een korporaal verscheidene wonden in den linkerarm bekwam.

Het springen van het geweer is waarschijnlijk onstaan, door dat het vorige schot, bij het peletons-vuren, niet afgeschoten was.

— Zaturdag, 19 dezer, is er weder, op vier verschillende plaatsen, brand ontstaan in de kampongs Kemas..., Pekalongan, Oppas en Blandongan, waaraan men wil dat moedwil niet onkundig zijn zou.

(*Sour. Cour.*)

NEDERLAND.

De *Staats-Courant* behelst het volgede koninklijk besluit:

Art. 1. Wij gelasten de vorming van speciale comités van permanenten aard, ten einde Onzen minister van oorlog van advies te dienen, omtrent alle onderwerpen, die betrekking hebben tot het technische van ieder wapen der landmagt, en alzoo op de indeeling, bewapening, kleeding, uitrusting, oefening enz. toepasselijk zijn.

Art. 2. Die vaste comités zullen daarenboven door den minister van oorlog geraadpleegd kunnen worden over alle andere onderwerpen, welke hij daarvoor dienstig of nuttig acht. Zij zullen ook zelven de aandacht van den minister hebben te vestigen op zoodanige onderwerpen, tot het wapen betrekking hebbende, als hen zullen voorkomen wenschelijk te zijn.

Art. 3. Die adviesen, hetzij gevraagd of voorgedragen, zijn alleen voor den minister bestemd, die daarvan dat gebruik maakt, hetwelk hij met de op hem rustende verantwoordelijkheid bestaanbaar acht.

Art. 4. Het lidmaatschap van de vaste speciale comités is verbonden aan de militaire betrekkingen, welke daarvoor bij de onderscheidene wapens het meest in aanmerking komen, en is dus niet personeel.

Art. 5. De comités der onderscheiden wapens zullen te zamen gesteld zijn als volgt: voor de inf., de inspecteur, als voorzitter; de comm. der reserve-brigade; de comm. der brigade van het wapen, waarvan het hoofdkwartier te Utrecht zal gevestigd zijn; de comm. van het reg. grenad. en jagers, de intendant der 1ste klasse voor de mil. adm., als leden; de chef van den staf van den insp., als secr.; voor de cavallerie: de insp., als voorzitter; de comm. der brigade van het wapen, waarvan het hoofdkwartier te 's Gravenhage gevestigd is; de comm. van het reg. cavallerie aldaar in garnizoen; de intendant 1ste klasse voor de mil. adm. als leden; de chef van den staf van den insp., als secr.; voor de artill.: de inspect. alle voorzitter; de direct. 1ste artill. directie en der geschutgieterij; de direct. der artill.-stapel en constructiemag.; de comm. van het reg. art. te Delft in garnizoen, de intendant 1ste klasse voor de mil. adm. als leden; de chef van den staf van den insp. als secr.; van fortificatien en der genie: de insp., als voorzitter, de direct. 1ste directie van fortific; de dir. 2de directie van fortific.; de eerstaanwezende ingen. te Amsterdam; de comm. van het bat. min. en sapeurs, als leden; de chef van den insp., als secr.

Art. 6. De aanwijzing in dit Ons besluit vervat, strekt tot benoeming als van regtswege, ook bij vervanging, daar het lidmaatschap van het speciaal comité ophoudt bij het niet meer bekleeden der door Ons opgenoemde betrekkingen.

— Men verneemt, dat de heer van Heemskerck, majoor der Luxemburgsche jagers, door Z. M. benoemd is tot luitenant kolonel commandant van het Luxemburgsch bond-contingent; dat hij tevens de betrekking van adjudant van Z. M. zal blijven behouden en al zeer spoedig zijne nieuwe bestemming zal volgen.

— In de zitting van den hoogen raad van 29 April, is afgeroepen de zaak van Paul van Vlissingen en Co. (procureur van der Jagt) tegen den staat der Nederlanden (procureur Chant), waaromtrent de pleidooijen den 30sten bepaald waren, doch zijn die pleidooijen thans uitgesteld tot 22 October aanst. Deze zaak betreft de overeenkomst tusschen deze partijen aangegaan, wegens de levering van muntplaatjes voor het Ned. Indisch muntwezen.

De conclusie van den adv. gen. Römer bij den Hoogen Raad der Nederlanden in de bekende zaak van de Maleijers, is, wegens eene ligte ongesteldheid van den vice-president van dien Raad, 14 dagen uitgesteld.

— Op het oogenblik, dat de zaak der doorgraving van de landengte van *Suez* allerwege in de handels- en staatkundige wereld de aandacht in hooge mate gaande maakt, zal het gewis een welkom berigt zijn, dat de heer *F. W. Conrad*, hoofdingenieur en voorzitter van de gemengde commissie van onderzoek, zijne *Reizen naar de landengte van Suez en omliggende streken* het licht doet zien. De eerste aflevering daarvan is thans bij den boekhandelaar *Martinus Nyhoff*, te 's Gravenhage, verschenen, en bevat o. a. de inleiding tot den arbeid, welks uitgave in dit jaar geheel zal worden bewerkstelligd. Er zullen net uitgevoerde platen, portretten en plans bij dit werk worden gevoegd, wier uitvoering aan de met lof bekende steendrukpers van den heer *Spanier* is toevertrouwd.

BELGIE.

Brussel, 7 Mei. Sedert eenige dagen is er druk sprake van zekere demonstratiën in Henegouwen, ter gelegenheid van de uitdeeling der *St. Helena-medailles*. In de andere provinciën hebben de burgemeesters, die ze ontvingen, om ze den belanghebbenden te doen toekomen, die medailles aan de daarop regthebbenden te huis gezonden; maar in eenige kleine gemeenten van Henegouwen hebben de hoofden der plaatselijke besturen van deze gelegenheid willen gebruik maken, om zich eenig gewigt te verleenen en toespraken te houden. Daar werden de medailles met plegtigheid uitgereikt, en de voormalige soldaten van *Napoleon I* lieten, met den kreet *Leve de koning!* ook het *Leve de keizer!* hooren. Die manifestatiën zijn te betreuren, het valt niet te ontkennen. Dat de manschappen, die van de legers des keizerrijks zijn overgebleven, zich verheugen in eene gunst, welke hun wordt toegestaan en hunne erkentelijkheid aan hunnen voormaligen souverein, en zelfs aan zijnen tegenwoordigen erfgenaam bewijzen, is zeer natuurlijk en hunne gewaarwordingen zijn zeer schuldeloos; maar de openbare autoriteiten van België hadden zich behooren te onthouden van het verleenen hunner tusschenkomst of medewerking bij die uitingen van geestdrift, welke toch een tijdvak van verdrukking voor ons land in herinnering brengen. En al heeft de regering aan de bedoelde burgemeesters hare ontevredenheid niet te kennen gegeven, zoo moet gij niet denken, dat zij hun gedrag billijkt. Maar eensdeels wordt het beginsel der gemeente-vrijheden bij ons zóó geëerbiedigd, dat het staatsbestuur geen gebruik wil maken van zijn gezag over de hoofden der plaatselijke besturen, wanneer de noodzakelijkheid daarvan niet volstrekt bewezen is; en anderdeels zou de regering aan die kinderachtige vertooningen een politiek karakter hebben verleend, wanneer zij ware tusschen beiden gekomen en ze had verboden. Zeer zeker is dit de oorzaak der onverschilligheid van het ministerie ten aanzien van die excentriciteiten, wier aantal en strekking overigens zeer overdreven zijn voorgesteld. Ik ben zelfs niet vreemd aan het denkbeeld, dat die demonstratiën een goede zijde zullen hebben en, indien het waar is, wat beweerd wordt, dat zekere bonapartistische agenten de manifestatiën hebben aangemoedigd, dan hebben die lieden alles behalve hun doel bereikt. Te Brussel vooral is eene sterke reactie merkbaar, met name onder het geringe aantal lieden die zich voor het bonapartistische stelsel hadden verklaard. Vele soldaten van het keizerrijk, die de *St. Helena-medaille* hadden gevraagd en droegen, hebben dat *onderscheidings* (?) teeken afgelegd, sedert het kon schijnen een sein te wezen voor de aanhangers van het fransche despotismus, dat de Belg die er mede prijkt hunne gevoelens deelt.

Verscheidene onzer dagbladen zijn niet weinig verontrust geworden door de tijding, dat het *Berliner Volksblatt*, op verzoek der fransche regering, is in beslag genomen en geregtelijk vervolgd zal worden, wegens hoon en beleediging van keizer *Napoleon III*, gepleegd door middel van de overname van de pleitrede des verdedigers van *Simon Bernard*. Eenige onzer bladen toch, zelfs onder de gematigden, hebben, na de ophelderingen, die ter gelegenheid van de aanbieding der wet op de beleediging van vreemde souvereinen werden gegeven, gemeend dit pleidooi te kunnen mededeelen, zonder onder het bereik dier wet te vallen. Men mag het overigens als zeker aannemen, dat de belgische jury zonder aarzelen het niet-schuldig zou uitspreken over bladen, die vervolgd wierden ter zake van zulk eene mededeeling, ter goeder trouw en zonder ander doel gedaan dan de waarheid aan hunne lezers te doen kennen. De *Indépendance belge zelve* heeft die verdedingsrede in hare kolommen opgenomen, behoudens één volzin, waarvoor zij stippen in de plaats stelde.

De schorsing van laatstgenoemd blad in Frankrijk heeft hier een onaangenamen indruk gemaakt; verwondering wekte de maatregel echter niet, want men had reeds opgemerkt, dat, sedert de heer *Perrot* door den heer *Bérardi* als directeur der *Indépendance* was vervangen, de houding van dit orgaan tegenover Frankrijk vrijer was. Sommigen verzekeren dan ook, dat het aan de *Indépendance* niet veel moeite zal kosten in Frankrijk weder te worden toegelaten, als in de plaats van den heer *Bérardi* een ander als directeur optreedt. De *Indépendance* heeft van hare geabonneerden in Frankrijk vele brieven ontvangen, waarin zij zich over de staking in de ontvangst van hun geliefkoosd blad beklagen; onder die bezwaarschriften is er voorzeker geen zoo opmerkelijk als dat van generaal *Roquet*, adjudant des keizers, die aan den directeur van het blad vroeg, waarom hij het niet meer geregeld ontving, en daarop werd hem geantwoord, dat de directeur van de *Indépendance* den generaal zeer verpligt zou zijn, indien deze hem die reden wilde mededeelen. De schade door het verbod aan het blad veroorzaakt wordt, voor ééne maand, op 25,000 frs. geschat.

Nieuws is hier niet; naar men mij verzekert zal de heer *Bidaut*, hoofdingenieur en eerste ontwerper der drooglegging van gronden in ons land, tot secretaris-generaal bij het departement van openbare werken worden benoemd.

ENGELAND.

In den avond van 27 April heeft te Londen een hevige brand gewoed, die een groot deel der pakhuizen van het St. Catharina-dok in de asch legde en de daar opgeslagen handelsartikelen vernielde. In die pakhuizen lag een zeer groote hoeveelheid tabak, hennep, gutta percha, suiker, zijde enz. Ten 4 ure 's namiddags hadden de werklieden de pakhuizen verlaten en werden deze als naar gewoonte gesloten, en ten 8 ure ontdekten de dokwachters, dat de vlammen uit verscheidene vensters sloegen. Niet tegenstaande de pogingen, om onverwijld hulp aan te brengen, stonden de gebouwen in lichtelaaije vlam, en was geheel Londen als ware het geïllumineerd. Duizenden menschen stroomden naar de plaats des onheils. Het scheen onmogelijk het vuur te stuiten, en toch werkten de brandspuiten onophoudelijk, door stoom in beweging gebragt; hare waterstralen stegen ter hoogte van 130 voet en vielen dan op de vuurzee neêr. De vijfde verdieping hadden de vlammen in nederwaartsche rigting reeds bereikt, toen het aan de krachtige pogingen ter blussching gelukte, het vernielende element te stuiten. Al de bovenverdiepingen waren verdwenen. Ten 3 ure in den morgen was men den brand meester. De opgeslagen goederen leden meer door het water dan door het vuur. De schade aan tabak enz., door het vuur geleden, wordt op £ 15,000 à £ 20,000, en die aan de gebouwen veroorzaakt op £ 10,000 geschat; het water heeft aan de goederen eene schade van £ 50,000 à £ 70,000 te weeg gebragt. De pakhuizen zijn bij verschillende engelsche maatschappijen verzekerd. De in het dok liggende schepen zijn gelukkig gespaard gebleven.

— Den 5 Mei a. s. zal door den heer S. Leghi Sotheby, te Londen, op eene regt engelsche wijze, een boekwerk aan de markt gebragt worden. De heer Sotheby heeft namelijk, in de erfenis zijns vaders, die een vriend van Young Ottley was, een groot werk over de geschiedenis der boekdrukkunst gevonden, waarvan de tekst voor een gedeelte voltooid was, terwijl reeds een aantal fassimiles waren in gereedheid gebragt. Dezen arbeid heeft hij voortgezet en geeindigd, zoodat het werk thans, in drie klein folio boekdeelen, den oorsprong der boekdrukkunst (welke aan Haarlem en Coster wordt toegeschreven) bevat, opgehelderd door 127 platen, waarop met de meeste getrouwheid de eerstelingen der houtsnede- en boekdrukkunst zijn afgebeeld, voor zoo verre Sotheby ze in de rijke boekerijen van zijn vaderland voorhanden vond, en voor zoo verre zij strekken, om duidelijk te doen uitkomen, dat, in die tijden, het nederlandsche en duitsche element in die kunstvakken geheel verschilt en dat aan het eerstgenoemde de voorrang toekomt. De groote kosten, door zijn vader en door hem zelven, gedurende eene reeks van jaren, voor dit werk gemaakt, heeft de heer Leigh Sotheby thans over de 250 exemplaren, welke er van gedrukt zijn, omgeslagen, en zoo is hij tot het besluit gekomen, om die exemplaren, in openlijke auctie, een voor een te verkoopen aan den meestbiedende, met dien verstande, dat geen afdruk voor minder dan £ 9 zal worden toegewezen.

De prospectussen met platen voorzien, welke van dit werk worden verspreid, zijn uitmuntend geschikt, om de belangstelling daarvoor op te wekken. Belangrijk ook is het in allen gevalle, omdat men daarin zal bijeen vinden aanduiding en afbeelding van de gedenkstukken der oudste nederlandsche en duitsche houtsnede- en boekdrukkunst, welke in de boekerijen van het britsch museum, van Bodley, lord Spencer enz. enz. in grooten getale aanwezig zijn.

Londen, 6 Mei. Na eene herhaling der argumenten in vroegere debatten gebezigd, werd gisteren de oude kwestie, omtrent het wettige of niet wettige van een huwelijk met de zuster eener overledene echtgenoot, weder beslist door de aanneming van een wetsontwerp met 174 tegen 134 stemmen, bepalende dat zulk een huwelijk wettig behoort te zijn. Nog onlangs werd, krachtens uitspraak der regtbank, een erfdeel ontzegd

aan de kinderen uit een tweede huwelijk met de zuster der eerste vrouw. Het Hoogerhuis verwerpt gewoonlijk een wetsontwerp als dat, het welk bij de Gemeenten is aangenomen.

De radicale en ook de liberale leden van het Parlement worden het moede (even als het publiek), om het ambt van *premier* steeds betwist te zien door drie of vier personen, lord *Palmerston*, lord *John Russell* en graaf *Derbij*, alsof er geen andere staatsmannen gevormd konden worden. De vergadering van onafhankelijke liberale parlementsleden nam gisteren eenstemmig het volgende voorstel aan: « Dat de vergadering hare tevredenheid niet kan te kennen geven over de ministeriën, die tot heden door de liberalen ondersteund werden, en dat geen toekomstig bewind bijstand waard is, wanneer het niet van eene nuttige en opregte begeerte doet blijken, om maatregelen tot verbetering en hervorming voor te dragen. » Het lid *Baxter* (Montrose) beklaagde zich over de uitsluitende strekking der engelsche ministeriën, die weinig anders waren dan een particuliere of familiekring, en verklaarde dat hij tegen alle bestrijding van het bestaande bewind is, omdat het heilzaam was voor de whigs, die van het kussen geraakt te zijn. Het lid *Clay* (Hull) merkte evenzeer aan dat, hoe zwak het tegenwoordige bewind ook zij, hij geen kans zag op een sterker. Lord *Palmerston* had het vertrouwen van een groot gedelte der liberale partij onherroepelijk verbeurd. De Gemeenten waren de oude whig-familiën hartelijk moede, en der natie hadden ze reeds lang genoeg verveeld.

In de wijk *Finsbury* werd gisteren eene vergadering van parlementaire hervormingsgezinden gehouden, en eergisteren een te *Birmingham*, tegen den handel in opium, waarin de heer *John Angel James* met nadruk het woord voerde.

Lord *Ebury* zal heden avond eindelijk een punt aanvoeren, dat tot scheuring in de anglicaansche staatskerk zal kunnen leiden, door nl. voor te stellen, dat er eene commissie benoemd zal worden tot herziening van de liturgie der kerk van Engeland. De ultra-anglicanen of puseyisten, die in den laatsten tijd zoo zeer toenamen, vereeren het bestaande kerkboek als een palladium en hebben (met grond) daaruit de aanneming van eene roomsche rigting in verschillende punten verdedigd. Het voorstel van lord *Ebury* zal waarschijnlijk zonder gevolg blijven, daar het meest al de bisschoppen en een groot gedeelte der pairs tegen zich heeft.

Londen, 8 Mei. In het Hoogerhuis hebben gisteren avond lord *Derby* en lord *Ellenborough* insgelijks de proclamatie, door den gouverneur-generaal van Indië in Oude uitgevaardigd, afgekeurd. Sir *Canning* zal niet teruggeroepen, doch maatregelen zullen genomen worden, om dadelijk in het beheer van Indië te kunnen voorzien, indien de gouverneur-generaal zijn ontslag mogt indienen.

In het Lagerhuis werden de beraadslagingen over de resolutiën, betreffende het indische beheer voortgezet, doch de vergadering kwam nog tot geen verder besluit.

FRANKRIJK.

Het Wetgevend Ligchaam heeft dezer dagen het wetsontwerp aangenomen, waarbij de maatschappij voor het grondcrediet in de plaats van den Staat wordt gesteld, voor de honderd millioen francs, die den landbouwers moeten worden voorgeschoten, welke op hunne landerijen de werken tot drooglegging van gronden zouden willen doen uitvoeren.

— Met betrekking tot het befaamde artikel in den *Constitutionnel* over de vrijspraak van *Simon Bernard* te Londen, vinden wij in de *Köln. Zeitung* de volgende correspondentie uit Weenen: » De heer *von Hubner*, die gisteren (4 Mei) hier is aangekomen, heeft zeer belangwekkende bijzonderheden medegedeeld, welke, zoo als gij denken kunt, geheim worden gehouden. Men weet echter, dat onze gezant te Parijs de bewijzen heeft medegebragt, dat het veelbesproken artikel in den *Constitutionnel* van *Rénée*, over *Bernards* vrijspraak, werkelijk door den keizer gedicteerd was. De *Constitutionnel* wilde eerst geheel zwijgen; doch de heer *Rénée*, die toevallig op de Tuileriën kwam, om den heer *Moquard*, zijn schoonvader, te bezoeken, kreeg in last een scherp artikel tegen die vrijspraak in zijn blad op te nemen. De heer *Rénée* bragt zijn artikel aan den keizer, voor dat hij het naar de drukkerij zond. *Napoleon III* vond het veel te lang en oordeelde, dat er slechts eenige regelen moesten geschreven worden. Hij dicteerde daarop een ander artikel aan den heer *Moquard*, en de heer *Rénée* moest het, zonder er eene letter in te mogen veranderen, plaatsen. De heer *von Hubner* verhaalt dat 's keizers stemming, sedert den 14 Januarij, ten eenenmale veranderd is. Het hoofd van den franschen Staat laat zich ligt in gisting brengen, en aan zulk eene opwelling moet ook het artikel in den *Constitutionnel* worden toegeschreven. Sedert echter is hij tot meer nadenken gekomen, en de politiek zal weder kalmer worden. »

— Het gerucht wint, zoo als reeds vroeger meermalen, tegenwoordig op nieuw veld, dat de geheele wetgeving op de drukpers weldra bij een senaatsbesluit verscheidene wijzingen zal ondergaan. Inmiddels wordt het verbod tot toelating der *Indépendance Belge* streng gehandhaafd. Deze maatregel heeft evenwel in de hoogere keizerlijke kringen, waar men dat blad gewoon is te lezen, eenige ontevredenheid veroorzaakt, zoodat men zelfs zegt, dat hij reeds overmorgen opgeheven zal worden. Zulk eene toegevendheid ligt echter weinig in de gewoonten des keizerrijks, en althans weinig in de eens genomen maatregelen van den generaal *Espinasse*, minister van binnenl. zaken. Men kan derhalve niet nalaten, om op het weinig geloofwaardige van dit berigt oplettend te maken, en dus aan te raden het met omzigtigheid aan te nemen. De heer *Berardi*, directeur van het Belgische blad, bevindt zich hier.

— Naar men zegt, zal de Koningin van *Spanje* dit jaar den Keizer en de Keizerin een bezoek brengen, tijdens hun verblijf te *Biarritz*.

— *Le Pays* meldt, op gezag van brieven uit Indië, dat in *Cochin-China*, een burgeroorlog op het punt was om uit te barsten. De koning van *Cambodja* had nl. geweigerd te gehoorzamen aan de besluiten van den keizer van *Annam*, wien hij schatpligtig is, en bij welke besluiten hem werd voorgeschreven de katholieke godsdienst in zijne staten te verbieden. Deze weigering had ten gevolge, dat bij souverein decreet, gedagteekend *Hué* 25 Januarij 1858, de koning van *Cambodja* van zijne regten op de kroon vervallen werd verklaard. Daartegen kwam de koning op; hij verzamelde in zijne hoofdstad *Saïgong* een talrijk leger en maakte toebereidselen, om daarmede op aanvallende wijze te werk te gaan. De keizer van *Annam*, die niet gedacht had, dat de zaken zulk eene wending zouden nemen, scheen zeer verontrust, want den 15 Februarij had hij eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij zijne onderdanen te wapen roept, om den inval der *Cambodjiërs* tegen te gaan. De koning van *Cambodja*, van zijn stelsel van verdraagzaamheid niet afwijkende, nam toen een besluit, houdende vergunning tot den bouw van verscheidene nieuwe katholieke kerken, waarvan eene te *Saïgong* en eene te *Panomping*. In dat document verklaart hij, dat deze vergunning wordt verleend, om de christenen te danken voor de diensten, welke zij hem hebben bewezen, door de kennis en de uitoefening der zedeleer onder zijn volk te verspreiden, en de nuttige wetenschappen en kunsten in zijn land in te voeren.

DUITSCHLAND.

Weenen, 7 Mei.—Vrij algemeen is het gerucht verspreid, dat de regering de obligatiën ten laste van den Staat van een rentebedrag van minder dan 5 pct. in 5 pcts. zal converteren. De wijze, waarop deze financiële operatie zal tot stand komen, is nog onbekend, en ook weet men niet of de maatregel zal worden toegepast op de 4 pct. obligatiën, in der tijd door baron *von Bruck*, minister van financiën, voor den aankoop van particuliere spoorwegen uitgegeven.

— Wederom zijn bevelen gegeven tot vermindering van het effectief des legers, met name der artillerie.

Berlyn, 8 Mei. — Als een opmerkelijk feit in deze dagen berigt de *Spenersche Zeitung*, dat thans ook te Berlijn in de katholijke kerk twee jezuïten, de paters *Pottgiesser* en *Hasslacher*, gedurende de maand Mei, elken avond ten 7 ure prediken.

Frankfort, 7 Mei. — De bondsvergadering heeft, in hare zitting van eergisteren, 160,000 gulden toegestaan als vergoeding aan de personen, die bij de ontploffing van het kruidmagazijn te Mains schade hebben geleden. — Een voorstel van den pruissischen gevolmagtigde, strekkende tot volkomene openbaarmaking van de notulen van den bondsdag, is in handen gesteld van eene commissie van onderzoek.

EGIJPTE.

Men leest in *l'Isthme de Suez* van 10 Mei, het volgende particuliere berigt van Alexandrie, dd. 11 April:

De ambassadeurs van koning Theodoor, vergezeld van den koptischen patriarch van Gondar, zijn eindelijk te dezer plaatse aangekomen. Zij zijn door den Onderkoning ontvangen, aan wien zij de gevoelens van bewondering en hooge achting, uit naam van hunnen meester, den naburigen koning van Abyssinie, overbragten. Zij hebben tevens Z. H. den Onderkoning medegedeeld, dat hun meester zijn land een nieuw tijdperk wil doen intreden, door de daarstelling van veelvuldige en voortdurende betrekkingen met Egypte.

Onder de geschenken, welke de ambassadeurs belast waren den Onderkoning aan te bieden, bevinden zich een robijn van de hoogste waarde en eene hoeveelheid koffij, alleen in Abyssinie groeijende, waar zij zelfs zeer zeldzaam en overmits zeer gezocht is, en welke, naar men zegt, een smaak en geur bezit, welke geene andere soort van koffij eigen zijn.

De Engelsche soldaten, bestemd om het leger in Indië aan te vullen, gaan voort Egypte door te trekken, alwaar hun doortogt niet alleen met gemak, maar ook met de grootste snelheid geschiedt, dank zij de door Z. H. deswege uitgevaardigde bevelen.

De Egyptische stoomboot maatschappij de *Medjidié* heeft hare dienst begonnen. Het eerste stoomschip van die maatschappij, de *Said* verliet, ongeveer drie weken geleden, onze haven om zich naar Constantinopel te begeven en alzoo de nieuwe lijn van gemeenschap met de hoofdstad in te wijden. De *Said* keerde gisteren te Alexandrie terug, een groot aantal pelgrims (hadjis) aan boord hebbende, die zich naar Mecca begeven.

De spoorweg tusschen Alexandrie en Cairo wint dagelijks in belangrijkheid. Z. H., wenschende aan den handel al de in zijne magt zijnde gemakken te bezorgen en eene tweede lijn in den zin hebbende, heeft bevolen het project daarvan, en wel van Alexandrie naar den Nijl, op te maken. Een huis onzer stad moet, naar men wil, met de levering des noodige rails voor dezen tweeden weg, die den handel in Egypte zal verdubbelen, belast zijn.

De heer Mariette zet zijne opgravingen te Heliopolis voort, en is vol hoop aldaar belangrijke ontdekkingen te doen, welke meer dan een tot heden duister punt der geschiedenis zullen ophelderen. De Onderkoning is voornemens, de opgravingen te gaan bezigtigen en men verzekert ons, dat hij van het plan zwanger gaat, een museum op te rigten, waarin naar tijdsorde de oudste en kostbaarste zaken, welke het oude grondgebied der Pharao's bevat, zullen geplaatst worden.

MALACCA.

Op *Malacca* is de waarde van het land *honderd vijftig procent* gestegen.

Tan Kim Seng heeft voor $ 2200 den grond der Fransche zendelingen te Rombiah gekocht, en deze hebben van het Gouvernement, op eene andere plaats, nieuwe gronden gekregen.

Dezelfde persoon heeft 5500 acres woeste gronden van het Gouvernement gekocht, tegen Rs. 5 per acre. Bij zijne reeds vroeger aan den lande afgestane voordeelen, heeft hij $ 3000 gegeven, om eene ijzeren brug over de Malacca rivier te bouwen, en zulks ter vervanging van de houten. Sedert het dappere gedrag van kapitein Macpherson, schijnen de dobbelaars hunne spelen gestaakt te hebben; ook zijn dieftstallen schaarscher en men slaapt 's nachts geruster. Men beklaagt zich over den slechten staat der wegen, welke klagt, de vermeerderde waarde van het land buiten de stad in aanmerking nemende, ten zeerste de aandacht verdient.

De handel zal voorzeker dezer plaats welvaart aanbrengen, maar Malacca moet ook door het bestuur
gemoedigd worden in deszelfs pogingen tot uitb
van den landbouw; de bodem kan honderd maal
opbrengen dan thans, en landbouw, genoegzaam
gemoedigd, zal er even zoo voordeelig wezen als

Laatste berigten uit China en Britsch-I

Uit de *Straits Times* van 19 Junij, gisteren
aangebragt, ontleenen wij kortelijk de volgende be
welke wij in een volgend nommer meer breedvoer
len mededeelen.

— De berigten van Hongkong loopen tot 7
Op de Pei-ho hadden de krijgsoperatien een aa
genomen. De forten aldaar waren genomen,
verlies aan de zijde der geallieerden van 88 doo
gewonden.

Te Canton heeft een treffen met de »dapperen"
gevonden, hetwelk geen goeden uitslag heeft opge

— De dagbladen van Calcutta loopen tot 26 Me
Englishman deelt mede, dat de Gouverneur-G
ernstig ongesteld was. Een brief van Allahab
22 Mei behelst, dat het land zich in nog meer
regelden staat dan immer vroeger bevond. H
stuur was verpligt geweest, 350 man van H. M
regiment met twee stukken geschut naar Coop
eene plaats tusschen Allahabad en Benares gele
zenden. Dezelfde brief houdt in, dat het we
zettend warm was.

— De Fransche handels stoomboot *Saint Lou*
zagvoerder Jardin, was, in den nacht van den 14den
te Singapore aangekomen. Een hevige brand he
vaartuig vernield.

Ingezonden Stukken.

REGLEMENT

Op het bestuur der Policie onder de Inlander, in de stad en voorsteden van Batavia.

In het *Bataviaasch Handelsblad* van 23 Junij No. 50,
onder opgemeld hoofd, een artikel aangetroffen, hetwelk
pen van den Redacteur van dat Blad is gevloeid.

Even als zoo vele anderen zijner artikelen, maakte ook
mij den indruk eener scheeve voordragt van zaken, uit
bandrukking der in dat reglement voorkomende bepalingen,
loosheid bij het raadplegen van hetzelve en onbekendheid
zelfs werking.

Opvallend kwam het mij ook voor, dat de Redacteur bij
zwaren, die hij voordraagt, voornamelijk alleen de Inlandsche
dienden bij Europeanen op het oog schijnt gehad te hebben
daarbij niet in aanmerking heeft genomen, dat het reglement
gevaardigd is *voor alle Inlanders* in de stad en voorsteden van
tavia wonende, makende de eerstgenoemden geenszins, uit
hunner betrekking tot Europeanen, eene bevoorregte klasse.

Mij met dit een en ander niet kunnende vereenigen, zoo
de punten van bezwaar, door den Redacteur *op zijne wijze*
geven, eens nader ontleden en daarover mijne gedachten mede

Tot bewijs dat het reglement eene herziening behoeft, ha
Redacteur art. 15 en 16 van hetzelve aan, houdende: „
„*wijkmeesters (Inlandsche) geene bezoldiging u't 's lands kas ge*
„*maar voor elk hoofdbriefje, dat zij afgeven, ten hunnen be*
„MOGEN *vorderen vijf en twintig cents, terwijl ieder Inlandsch*
„*nelijk ingezetene, boven de 14 jaren, zich eenmaal 's jaars,*
„*in de maand Januarij, van een hoofdbriefje, sub poena ar*
„*bitraire correctie, zal moeten voorzien*".

Hiermede brengt de Redacteur in verband art. 26 luidende
„*Het beheer der administrative en geregtspolicie onder den I*
„*der is bij uitsluiting opgedragen aan de wijkmeesters en dis*
„*kommandanten, onder de leiding en het toezigt van den Re*
„*en Assistent Resident der stedelijke policie*" en hieruit leidt h
af, *dat de wijkmeesters een gedeelte uitmaken der regterlijke*
over den Inlander gesteld.

Geenszins kan ik dit beamen. Voornamelijk komt het hier
op de uitlegging van het woord *Geregtspolicie*. Dat van ad
trative policie behoeft die minder en is gemakkelijk te begrij

Naar mijne meening beduidt *Geregtspolicie* het waken, door
del der policie, tegen het begaan van misdrijven en overtred
van bestaande reglementen, ordonnantien of bevelen, betrek
de openbare rust en algemeene veiligheid. De wijkmeesters
om zoo te zeggen, voor zoo verre hunne wijk betreft, den h
trap dier bewaking uit, doch daarin ligt niet opgesloten,
eene *regterlijke magt* kunnen uitoefenen. Even goed zou
aan een gewonen policiedienaar kunnen toekennen, daar de
met dezelfde bewaking, maar meer in het algemeen, be
Naar mijn bescheiden oordeel voert alleen hij, *die vermag te*
nissen, regterlijke magt uit en dit is den wijkmeesters niet ge
In het geheele reglement is hun de magt tot *veroordeeling* n
gekend en de gevolgtrekking van den Redacteur houdt du
steek.

Vervolgens vermeent de Redacteur, omdat de wijkmeesters
onderhoud *moeten* vinden in de betaling voor de hoofdb
der inlanders, waarover zij gesteld zijn, het naauwelijks noo
wijzen op de tracasserien en knevelarijen, waartoe dit aan
kan geven. De vraag is hier: Is die betaling het eenig
van bestaan der wijkmeesters? Volmondig antwoord ik d
„Neen". De wijkmeesters worden uit de gegoedste lieden
kampongs gekozen, die, zoo zij al geene eigene middelen b
om van te leven, toch het een of ander bedrijf uitoefenen, w
zij in hun onderhoud voorzien. Hunne benoeming achten
een eerepost, waardoor zij onder hunne kampongsgenooten
meerder aanzien geraken,—en welke inlander is daarop niet ge

De bedoelde betaling voor de hoofdbriefjes moet derhalve
beschouwd worden als eene te gemoetkoming voor de moe
kosten, door het beheer hunner wijk te weeggebragt, en d
dat beheer niet alleen en geheel persoonlijk kunnen uitoe
laat zich, door de talrijkheid der bevolking van menige kamp
gemakkelijk begrijpen. Om die reden bestaan dan ook in de
zoo niet in alle wijken, een eerste en een tweede wijkmeester,
door het plaatselijk bestuur aangesteld, die de geringe verdie
met elkander moeten deelen en daaruit de personen bekos
die hun in de uitoefening hunner betrekking behulpzaam
waarvan sommigen, door hen gekozen, den titel van
voeren. Gereedelijk valt hieruit afteleiden, dat de verdienste,
de hoofdbriefjes verworven, geenszins tot *onderhoud* der wijk
ters kan strekken. Het reglement geeft er ook die benaming
aan: het zegt zelfs niet bepaaldelijk, dat *zij* die heffing *moeten*
Zij *mogen*, wordt er gezegd. Zij kunnen het derhalve doen
ten, naar hun goedvinden.

Te wijzen op tracasserien en knevelarijen, waartoe die b
aanleiding *kan* geven, zonder eenige daadzaken aantehalen,
daarvan tot bewijs strekken, is, nadat een reglement *dertig*
heeft bestaan en gewerkt, te onbepaald, *te weinig* gezegd,
vertrouwen op de meerdere of mindere genoegzaamheid van
zelve te kunnen of te mogen schokken. Het is enkel in de
geschermd, even als zulks het geval is met de geheele vol
zinsnede van het artikel des Redacteurs, beginnende met de
den: „*Tegen het belang van den wijkmeester*" en eindigende:
er persoonlijk het minste belang bij hebben".

Het uitreiken toch van hoofdbriefjes heeft tot doel om, in
belang der algemeene veiligheid, overtuigd te zijn, dat er zich
slecht en onbekend volk in de kampongs of op de erven der
ropeanen schuil houdt. De regering heeft het noodig geoor
uit dien hoofde derzelver uitreiking te bepalen. Een ieder, van
ken landaard ook, onder die regering levende, is verpligt te
hoorzamen en het tot dat einde, in de maand Januarij, niet in

bezit hebben van 25 cents kan den Inlander, die wel degelijk met de bepaling bekend is, evenmin tot verontschuldiging strekken, als het den Europeaan zou doen, die, verponding moetende betalen, niet gezorgd zou hebben, op den bepaalden termijn het daartoe noodige geld te bezitten. Door *eigen schuld* vallen beiden dan in straf of boete en daarvoor kan geene verontschuldiging bestaan, als niet in de omstandigheid door den Redacteur aangehaald, die eigenlijk—even als de gansche bedoelde zinsnede, in mijn oog niets anders is dan wartaal en — gelukkig, dat de inlanders ze niet kunnen lezen, —aanmoediging tot verzet tegen de bevelen der Regering.

In zijne volgende zinsnede noemt de Redacteur de bepaalde betaling voor hoofdbriefjes *misbruik* en toont daardoor dat hij, gelijk hij reeds zoo velen vroeger beweerd hebben, de Nederduitsche taal noch kent, noch verstaat, noch begrijpt. *Misbruik* toch duidt aan eene handeling in strijd met wetten, bepalingen en gebruiken, en is derhalve niet geoorloofd, maar strafschuldig. Die handeling wordt echter door de wijkmeesters niet gepleegd, want de heffing dier 25 cents voor ieder hoofdbriefje is hun bij reglementaire bepalingen toegekend. Het woord „*Misbruik*" is derhalve in geen geval hier toepasselijk of bruikbaar, ten zij de Redacteur door het bezigen van dat woord mogt bedoelen, dat de Regering door die bepaling *misbruik* van haar gezag heeft gemaakt. In dat geval laat ik de verantwoording geheel aan hem over.

Het zij mij echter vergund, hem hier eene vraag te doen: Beschouwt hij de 5%, die den Europeschen wijkmeesters wordt uitbetaald van het bedrag der belasting op paarden en wagens, waarvan de opname in hunne wijken op hen rust, ook als *misbruik*? De zaak is hetzelfde, slechts in een anderen vorm gehuld. Die uitkeering, welke wel niet als onderhoud, maar slechts als eene gemoetkoming voor hunne moeiten kan worden aangezien, geschiedt toch ook van de gelden, door hunne wijkgenooten opgebragt en zou dus, volgens de stelling van den Redacteur, al zeer ligtelijk onder de kategorie van *misbruik* kunnen gerangschikt worden.

De Redacteur wil nu de afschaffing van dat groote *misbruik!!!* (de betaling der hoofdbriefjes) door de Inlandsche wijkmeesters te Batavia uit 's lands kas, (zeker ten laste van het *Batig Saldo*, daarvan kan veel af,) voor hunne functien te beloonen, en zegt verder, dat het *gratis* verleenen van hoofdbriefjes eene daad van billijkheid zou zijn en zeer bijdragen tot handhaving eener goede contrôle.

Niet geheel en al kan ik met hem hieromtrent instemmen. Begrijp ik hem wel, dan wil hij dien wijkmeesters een vast inkomen zien toegelegd en dat zou juist tot misbruik leiden, daar het nimmer zoo groot zal kunnen zijn, als de verdienste, die zij thans genieten. Hun een tien of vijftiental gulden in de maand toe te leggen en ze daarvoor als het ware gelijk te stellen met de bureau-bedienden en policie-dienaars, zou den hooghartigen, geboren Bataviaschen inlander niet bijzonder aanstaan en daarentegen zou, door de zijn karakter eigene onverschilligheid, verontachtzaming zijner pligten het eerste gevolg wezen. Bij de regeling der zaak, zoo als zij thans is ingerigt, bestaat er een prikkel, die alsdan zou verloren gaan. Hoe meer hoofdbriefjes een wijkmeester uitreikt, hoe grooter zijne te gemoetkoming is, terwijl, bij de toekenning van een vast inkomen, het uitreiken daarvan al zeer ligt door hem op de achterbank zou worden geschoven, hetwelk de handhaving eener goede policie zeer zou kunnen tegenwerken en minstens eene gedurige verwisseling van wijkmeesters ten gevolge hebben. Het eenige, wat hier als middenweg gekozen zou kunnen worden, zou zijn, dat hun uit 's lands kas 25 cents voor ieder hoofdbriefje, dat zij uitreiken, werd uitgekeerd. Alsdan bleef die prikkel bestaan. Maar hier is de vraag: Is de heffing van die 25 cents eenmaal 's jaars, dan zulk eene groote onbillijkheid, zulk een groot bezwaar voor den inlander, dat zij een *misbruik* daarstelt, zoo als de Redacteur het noemt, en afgeschaft moet worden? In gemoede antwoord ik, hoe ik ook neigen moge alle lasten, die den inlander mogten drukken, te zien verligten, „neen." Een inlander boven de 14 jaren kan gemakkelijk, zonder te groote inspanning, te Batavia 30 duiten daags verdienen en daarmede in zijne behoeften voorzien op eene wijze, die hem wel niet tot weelde leidt maar toch voor alle gebrek beveiligt. En is het nu zoo bezwarend, zoo onbillijk, dat de Regering hem, in een geheel jaar, nog minder dan de verdienste van één dag, als het ware als eene hoofdelijke belasting, oplegt, met het doel om ook hem veiligheid te bezorgen? Gewis zal niemand, die eenigzins nadenkt, daarin een bezwaar vinden, ten zij hij iedere belasting, hoe gering ook, een bezwaar mogt noemen. En wat nu aangaat, dat die afschaffing zeer zou bijdragen tot handhaving eene goede contrôle op het uitreiken van hoofdbriefjes, zoo vermeen ik, dat juist het tegenovergestelde zou geboren worden. Juist nu heeft de inlander een prikkel, om te zorgen niet in ongelegenheid te komen; de noodzakelijkheid der bezuiniging van 25 cents tot dat einde. Is hij daarvan eenmaal ontslagen, zoo zal hij, onverschillig zoo als hij uit zijnen aard is, er niet meer aan denken, en destrengste maatregelen zullen vereischt worden, om hem tot het nemen of het afhalen dier hoofdbriefjes te nopen.

Geen ongelukkiger voorbeeld. als het zoo genoemd kan worden, dan het door den Redacteur gekozene, om de *misbruiken*, (?!) waartoe de betaling dier hoofdbriefjes aanleiding geeft, aan te toonen.

Art. 57 van het betrekkelijk reglement zegt:

„*De wijkmeesters zullen aan alle mannelijke ingezetenen van hunne* „*wijk afgeven een hoofdbriefje, zoo als dit in art.* 16 *hierboven is* „*gezegd, en toezien dat hetzelve met het tjapje van den districts-* „*kommandant wordt afgeteekend en* NIET TOELATEN, *dat eenig* „*vreemdeling of ingezetene uit eene der andere wijken, dan wel* „*vrijgegevene slaven, zich in hunne respectieve wijken komen neder-* „*zetten, zoo de eerstgenoemde niet voorzien zijn van een pas, hoofd-* „*briefje of borgtogt, en de laatsten niet zullen aantoonen van te* „*hebben voldaan aan art.* 11 *dezer algemeene bepalingen, maar de* „*zoodanigen aanhouden en bij den districts-kommandant* brengen."

Wanneer nu een inlandsche bediende, zoo als de Redacteur tot een zoogenaamd voorbeeld of bewijs stelt, uit eene wijk naar eene andere, of bijv. van Meester-Cornelis overkomt. zoo volbrengt de wijkmeester der wijk, waarin hij komt wonen, blijkens boven aangehaald artikel, zijn pligt door hem voor zich te doen verschijnen, om het onderzoek, in dat artikel voorgeschreven, te bewerkstelligen. Het reglement zegt niet, dat hij persoonlijk tot dat einde ten huize, waar die nieuweling zich bevindt, moet gaan; hij kan hem derhalve laten roepen door wien hij verkiest, en bij een inlander brengt eene oproeping van wege een wijkmeester, onverschillig wie de persoon is, die dezelve doet, ook zelfs zonder eenig uiterlijk teeken, den hemel zij dank! nog zooveel gehoorzaamheid en ontzag te weeg, dat daaraan onmiddelijk wordt voldaan. Bestaan er redenen bij den wijkmeester, om aan de identiteit van den geroepen persoon te twijfelen, hetwelk al zeer ligt kan gebeuren, daar, zoo als de Redacteur zelfs getuigt, sommige inlanders zich aan de betaling van een hoofdbriefje trachten te onttrekken, zoo zal wel niemand, met het oog op art. 57 van het reglement, kunnen zeggen, dat hij (de wijkmeester) tot eenig *misbruik* overgaat, wanneer hij dien persoon aanhoudt en, gelijk hem is voorgeschreven, bij zijnen districts-commandant brengt, die, zoo als de Redacteur schijnt te vermeenen, geen districts-raad over de zaak belegt, maar, volgens art. 63 van het reglement, den aangehouden persoon aan den assistent-resident voor de stedelijke policie overgeeft. Had nu de Redacteur het minste besef omtrent den gang dier zaken of eenig onderzoek deswege gedaan, dan zou hij weten, dat noch wijkmeester noch districts-commandant, maar wel bedoelde assistent-resident de beslisser is, nadat de zaak behoorlijk op de policierol is gebragt en door hem onderzocht. Het grootse bezwaar van den Redacteur — en nu komt eigenlijk de ware reden zijner jeremiaden, — individueel belang van den Europeaan en niet dat van den inlander — voor den dag, — schijnt te zijn, dat de nieuwe heer van den aangehouden bediende, niet de minste kennis wordt gegeven of dezelve gearresteerd is en waarom, doch het reglement legt den wijkmeester die verpligting niet op en maakt geen onderscheid tusschen den inlandschen bediende en den kampongbewoner. Het verdwijnen van dien bediende of deszelfs terugkeeren eerst na eenige dagen, zal wel afhankelijk zijn van zijne eigene antecedenten of van de hem opgelegde straf, en noch wijkmeester noch districts-commandant kan deswege iets ten laste gelegd worden. En toch noemt de Redacteur dat *misbruik* en bedenkt daarbij niet, dat het reglement gemaakt is voor inlanders; dat de Regering voor sommigen derzelve geene uitzonderingen heeft kunnen daarstellen, zonder voor andere onbillijk te zijn en dat invidueel belang, zoo als hier dat der Europeanen, wijken moet voor dat ten algemeene nutte. Wij beleven een tijd, dat het *primo mihi* bij velen op den voorgrond staat en dat sommigen wel wilden, dat de Regering hun den lepel in den mond stak. Gebeurt dit niet, dan baart het ontevredenheid, terwijl eene geringe poging tot medewerking menige teleurstelling uit den weg zou ruimen. In dit geval zou de teleurstelling, waarop de Redacteur doelt, niet ondervonden worden, indien de Europeanen, *alvorens* een bediende in dienst te nemen, den wijkmeester verzochten, een onderzoek omtrent dien persoon te doen, hetwelk hun van alle verdere onaangenaamheden ten dien opzigte zou vrijwaren.

Het grootste bewijs, dat hij het reglement niet behoorlijk geraadpleegd of het niet begrepen heeft, levert de Redacteur door de slotwoorden van zijn zoogenaamd voorbeeld. Deze luiden als volgt:

„*Bij een onderzoek of proces voor den districtsraad wordt ook* „*nimmer de heer der bedienden gehoord, hoewel meesttijds niemand* „*beter, dan deze, in staat is, over het kwestieuse punt opheldering* „*te geven en aan te wijzen, dat zijne bediende geheel buiten schuld* „*is." (!?)*

Laten wij nu eens zien, wat het Reglement omtrent dien districtsraad, waaraan de Redacteur zulk eene groote regtelijke magt schijnt toe te kennen, zegt:

Art. 20. *In elk district zal bestaan een districtsraad, zamengesteld uit den districts-commandant als voorzitter, den panghoeloe van elke moskee en een gelijk aantal wijkmeesters, waarvan de jongste in dienst de functien van jaxa bij denzelven zal waarnemen.*

Art. 21. *Voor deze districtsraden zullen worden gebragt,* ALLE KLEINE GESCHILLEN *onder den inlander tot f 20, en daar beneden, zonder hooger beroep, voorts die, welke loopen over f 21 tot en met f 50, van welke aan den landraad zal kunnen worden geappelleerd.*

Dit is alles wat dien districtsraad, die trouwens, volgens art. 88 van het Reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie in N. I., sinds ruim tien jaren niet meer in de residentie Batavia, dan alleen in den *ten achter zijnden geest* des Redacteurs van het *vooruitgang ademende* B. H., bestaat, aan magt was toegekend, te weten de beslissing omtrent kleine civiele zaken. Die van kennisname in zaken van misdrijf of overtredingen van reglementen, ordonnancien of bepalingen wordt door het reglement, aan het hoofd dezes genoemd, nergens aangewezen. Integendeel bewijzen art. 57 en 63 genoegzaam, dat zulks het Europeesch hoofd der policie is voorbehouden. Daarenboven schijnt het hierboven vermeld Reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie niet zeer bijzonder de aandacht van den Redacteur getrokken te hebben, daar hem anders *de 3de Alinea van art.* 88 *van hetzelve* niet ontgaan kon zijn, welke zegt, *dat in de Residentie Batavia de tot de kennisneming der districts- en regentsgeregten behoorende strafzaken op de policierol gebragt en door den Resident beregt worden, op de wijze voorgeschreven bij art.* 110. Hij maakt zich derhalve bespottelijk en legt zijne volslagene onwetendheid geheel en al bloot, door te zeggen, gelijk hij doet:

„*Zoo lang de betaling voor die briefjes ten behoeve der wijkmees-* „*ters niet is afgeschaft, kunnen misbruiken (!?) daaromtrent on-* „*mogelijk worden tegen gegaan. Elkeen waakt voor zijn belang en dus* „*ook de wijkmeester, en hoe kan bij een districtsraad de waarheid ont-* „*dekt worden, wanneer de beschuldiger tevens regter is*".

Doch ik wil de onbekendheid van den Redacteur met het niet meer bestaan der districtsraden te Batavia hem niet ten kwade duiden. Als men zoo onbegrijpelijk geleerd in Staat- en Staatshuishoudkunde, geschiedenis, in één woord in alle vakken van kunsten en wetenschappen is, mag men ook wel eens dwalen, zonder daarover hard gevallen te worden. De geest is zoo overstelpt, en dan zulke nietigheden!!! Wel is het eenigzins aanmagtigend, vermetel zelf, over regterlijke zaken en regtsmagt te schrijven, zonder het reglement op de organisatie en het beleid der justicie, hetwelk het *a b c* daarvan uitmaakt, in het minste te kennen; wel toont die handeling aan, dat hij Redacteur zeer weinig eerbied voor het publiek gevoelt en zijn lantaarn *geen* of *zeer valsch licht* geeft, daar het zijne lezers op het dwaalspoor leidt, doch geen nood! Is het net over het hoofd geschoven en ziet men geen kans om er uit te geraken, wel dan hakken *een stilzwijgen van verachting* of *een beroep op regtsgeleerden*, die volgens hem het algemeen vertrouwen genieten, den gordiaanschen knoop door, ofschoon ik het betwijfel of die wijze van doorhakken hem wel veel in de oogen van een zaakkundig publiek kan doen rijzen. Overigens wilde ik wel een *heer* inlichtingen zien geven, omtrent de antecedenten zijner Inlandsche bedienden, vooral van hen, die hij pas in dienst heeft en dus niet kent. Ik geloof dat die taak zwaar zou zijn!

Wat nu betreft de bedienden, die van buiten komen, wien het, zoo als de Redacteur zegt, nog erger gaat, zoo wil ik over hen niet veel uitweiden, daar ik genoegzaam heb aangewezen, dat het onderzoek omtrent passen wel door den wijkmeester begonnen, doch, bij vermoeden dat zij niet in orde zijn, door het Europeesch hoofd der policie voleindigd en deswege beslist wordt. Ondergaan eenige houders dier passen, ten gevolge dier beslissing, straffen, zoo worden die door dat hoofd opgelegd en de Redacteur zal toch niet *door zijn herhaald misbruik* willen beweren, dat deze onregtvaardig of onbillijk handelt? Hij kon wel eens vriendelijk uitgenoodigd worden, daarvan de bewijzen te leveren en dan zat ik niet gaarne in zijn vel! De hatelijke uitdrukking, „*dat zij*", na afloop dier straffen, „*natuurlijk bij den wijkmeester* „*een hoofdbriefje van* 25 *cents moeten* KOOPEN", laat ik voor rekening van den Redacteur, uit wiens pen alleen zulk eene ongerijmdheid kan vloeijen, doch maak niet te min de opmerking, dat hij niet schijnt te weten, dat een *pas*, om zich van de eene plaats naar de andere te begeven, geen *vrijbrief* is, die iemand ontslaat, om aan plaatselijke verordeningen te voldoen, zoodat wel degelijk ieder vreemde inlander, die zich te Batavia of in deszelfs voorsteden wil vestigen, verpligt is, hetzij zijn *pas* in orde wordt bevonden dan wel niet, zich van een *hoofdbriefje* te voorzien. Welk gruwelijk misbruik!!!

De aanhaling van art. 56 door den redacteur strekt alweder tot voorbeeld, hoe hij de onderlinge bepalingen uit haar verband rukt of ten minste toont, dat hij ze niet met aandacht gelezen heeft; want het is niet dat artikel, maar het zijn de beide vorigen (54 en 55), die aanleiding geven tot datgene, waarover hij zeer ten onregte zijne jeremiaden aanheft.

Die artikelen luiden als volgt:

Art. 54. *De wijkmeesters zullen verpligt zijn, een naauwkeurig naamregister te formeren en* JAARLIJKS *te vernieuwen van alle mannelijke ingezetenen boven de* 14 *jaren tot de Inlandsche natie behoorende,* VRIJE BEDIENDEN BIJ EUROPEANEN OF ANDERE INWONENDE DAARONDER BEGREPEN, *met bekendstelling van derzelver ouderdom en beroep, het getal hunner vrouwen en kinderen, jongens en meisjes afzonderlijk.*

Art. 55. *Van dit naamregister zullen zij dadelijk na deszelfs formatie of* VERNIEUWING *een afschrift zenden aan hunne respectieve districts-kommandanten en aan dezelve, telken weeke eene opgave inzenden van de veranderingen, daarin door verhuizingen te weeg gebragt.*

En vervolgens zegt art. 56:

De wijkmeesters zullen DAARENBOVEN *aanteekening houden van alle geboorte, huwelijks- en sterfgevallen onder de Inlandsche ingezetenen, en daarvan alle* 14 *dagen een afschrift zenden aan hunne respectieve districts-kommandanten, onverminderd hunne verpligting ten dezen aanzien omtrent boedelmeesteren.*

Uit de twee eerste artikelen blijkt dus, dat op een Inlandschen wijkmeester verpligtingen rusten, die hij moeijelijk kan volbrengen, zonder persoonlijk een onderzoek ter woonplaats zijner wijkgenooten te doen of dit door zijne ondergeschikten te doen bewerkstelligen en, wat het laatste artikel betreft, zoo worden de aangiften der geboorte, huwelijks en sterfgevallen door de Inlanders steeds uit eigen beweging aan den wijkmeester gedaan, daar zij ten volle met den inhoud van hetzelve bekend zijn. Dit artikel geeft derhalve geen aanleiding tot het onderzoek, hier door mij bedoeld en waarover de Redacteur klaagt, hetwelk echter de wijkmeesters wel door hunne ondergeschikten *moeten* doen verrigten. Op de Europesche wijkmeesters rusten dergelijke verpligtingen; nooit volvoeren zij evenwel het daaruit voortvloeijende onderzoek persoonlijk, maar *zenden* met een bediende de beschrijvingslijsten ter invulling aan de huizen der Europesche ingezetenen. En waarom zouden de Inlandsche wijkmeesters nu niet hetzelfde vermogen, daar toch, afgescheiden van de talrijkheid hunner wijkgenooten, voor hen een dergelijk onderzoek te moeijelijker en langduriger is, vermits het grootste gedeelte der Inlandsche bevolking noch lezen, noch schrijven kan, en derhalve de invulling der naamlijsten door anderen of, beter gezegd, door hunne bedienden moet geschieden? Naar mijn oordeel is dat onderzoek op die wijze veel geriefelijker voor de *heeren*, dan dat de wijkmeester al zijne wijkgenooten tot dat einde ten zijnen huize opriep, waartoe men hem het regt wel niet zal kunnen ontzeggen; doch waardoor die *heeren* niet slechts uren, maar zelfs dagen lang van de diensten hunner bedienden zouden worden beroofd; daar toch dat onderzoek, door de talrijkheid der opgeroepenen, zeer lang zou duren en allen niet te gelijk hunne opgaven kunnen doen.

Niet telkens, maar in den regel eenmaal 's jaars en wel in de maanden December of Januarij, bewerkstelligen de bedienden van den wijkmeester dat onderzoek of die opname: slechts bijzondere omstandigheden, zoo als, gelijk mij door ingewonnen inlichtingen is gebleken, in deze dagen de vele bij de policie ingekomen klagten over het wegloopen van bedienden, brengen eene herhaling te weeg. Het spreekt van zelve, dat daarbij de *passen* der bedienden, zoo als de redacteur zegt, (hij bedoelt zeker *hoofdbriefjes*, doch die verwarring is iemand, die zoo weinig op de hoogte der zaak is gelijk hij, niet kwalijk te duiden) worden afgevraagd. Heeft dit onderzoek onaangename gevolgen voor den heer, daartegen vermag de wijkmeester niets. Hij volgt de hem gegevene voorschriften en die maken, gelijk ik reeds heb gezegd en art. 54 van het reglement het duidelijk aantoont, geen onderscheid tusschen Inlandsche bedienden bij Europeanen en kampongbewoners. Eene geringe moeite kan echter den *heer* voor die onaangenaamheden vrijwaren. Hij ga, bij het in dienstnemen van bedienden, met de meeste omzigtigheid te werk; de weg daartoe is boven door mij aangewezen.

Zoo wel dat onderzoek als de wijze, waarop het wordt verrigt, namelijk, dat de bedienden der wijkmeesters tot het doen van hetzelve de erven der EUROPEANEN binnentreden en vervolgens handelen, zoo als uit den aard van hunnen last voortvloeit, wekt nu de verbolgenheid des Redacteurs van het B. H. op. Hij ziet daarin *eene miskenning der regten van de ingezetenen*, doch schijnt tevens niet zeker te zijn van zijne zaak. Immers hij zegt:

„*Als zoodanig beschouwen* WIJ *de bovenbedoelde lastgeving,* IN- „DIEN DIE WERKELIJK BESTAAT."

Welk eene onzekerheid in iemand, die zich tot taak heeft gesteld, op eene onfeilbare wijze, de voorlichter te zijn van het publiek!!! Waarom heeft hij, om dien twijfel weg te nemen, niet, alvorens te klagen, de zaak onderzocht? Had hij datgene gedaan, waartoe hij uit den aard dier hoedanigheid verpligt is, dan zou hij te weten zijn gekomen, dat die lastgeving bestaat, doch dat daarbij wel degelijk de regten der ingezetenen in het oog zijn gehouden en de voorschriften der policie, reeds lang voor dat hij te Batavia voet aan wal heeft gezet, de grootste bescheidenheid ten dien opzigte hebben aanbevolen. Geen bediende van een wijkmeester mag evenmin het erf of huis van een Europeaan, als dat *van een Inlander* binnentreden, zonder vooraf *zoowel daartoe als tot het volvoeren zijner taak vergunning van den bewoner te verzoeken.* Wordt hem die geweigerd, zoo moet hij onverrigter zake terugkeeren, en der policie wordt van die weigering kennis gegeven. In de verschillende wijken waarin ik gedurende mijn langdurig verblijf te Batavia gewoond heb, heb ik nimmer gezien, gehoord of *ondervonden*, dat die bedienden dien last *niet* hebben opgevolgd. Buitendien, iedereen zal mij toestemmen, dat, al mogen wij ook al soms onbeleefdheid, zelfs onbeschoftheid van onze Inlandsche bedienden ondervinden, — zij toch behooren tot de onbeschaafdste en geringste klasse der bevolking, — de *gegoede*, meer *beschaafde* inlander te Batavia te bescheiden van karakter is, om den eerbied voor den Europeaan, *die zichzelven weet te doen eerbiedigen*, uit het oog te verliezen. De policie heeft derhalve de AANMANING des Redacteurs niet noodig, om hare instructie omtrent de bevoegheid der inlandsche policiedienaren zoodanig te regelen, dat daardoor *conflicten* tusschen deze en de Europesche ingezetenen worden voorkomen, want reeds sedert talrijke jaren heeft zij daarin voorzien. Zijn werkelijk, gelijk de Redacteur schijnt te willen aanduiden, die conflicten ontstaan, waaraan ik zal blijven twijfelen, zoo lang hij ze niet door bewijzen staaft, zoo schrijf *ik* ze eerder toe aan den, helaas! te veel in deze dagen, uit verregaande betweterij, veldwinnenden onwil onder de Europeanen, om goede en nuttige bedoelingen in de hand te werken, dan aan ongehoorzaamheid omtrent de hun gegeven bevelen en oneerbiedigheid of onbescheidenheid der Inlanders.

Ik heb er niets tegen, dat ieder ingezetene van Batavia zich het reglement aanschaffe, waarvan de noodzakelijkheid door den Redacteur in het begin zijns artikels wordt betoogd, doch hij zij dan de eerste, want hij heeft het blijkbaar het noodigste. Genoegzaam toch heb ik in dit schrijven aangetoond, dat hij weder, bij de behandeling van het onderwerpelijke, zonder eenige de minste kennis der zaak en onbekookt te werk is gegaan, en evenmin de noodzakelijkheid van eenige veranderingen in het reglement of tot het uitvaardigen van publicatiën, zoo als hij ze wil en die juist den Europeschen ingezetenen last zouden berokkenen, zonder de vermeende grieven weg te nemen, voldoende of aanneembaar heeft gestaafd. De zucht om toch *iets* te schrijven of mogelijk eene andere noodzakelijkheid, namelijk die van zijne Courant te moeten vullen, kunnen derhalve de eenige drijfveêren zijn geweest, die dit artikel zoo onbeslagen uit zijne pen hebben doen vloeijen. Hij vergunne mij dan ook hetzelve te beschouwen als *bombast, — veel geschreeuw maar weinig wol*, ofschoon het toch zijn nut heeft, namelijk van mij en misschien ook vele anderen, die niet slechts lezen, maar begrijpen willen en kunnen, tot maatstaf te strekken, ter beoordeeling der innerlijke waarde van hetgeen hij zoo al schrijft. Ook ik ben voor vooruitgang; ook ik misken den geest des tijds *niet*, maar houd daarbij toch altijd de onwederlegbare waarheid in het oog, *dat het gemakkelijker valt af te breken, dan op te bouwen.*

BATAVIA, 26 *Junij* 1858. W. L. RITTER.

Scheepsberigten.

Men leest in de Nieuwe Rotterdamsche Mail Courant, het volgende:

Door den minister van marine is, in dato 's Gravenhage 23 April, bekend gemaakt, dat in het *Goereesche Zeegat*, uithoofde van het verschuren der gronden van de bank *Scheelhoek*, de navolgende veranderingen in de betonning en oeververlichting hebben plaats gehad, als:

BETONNING,

1°. is de *Zwarte ton* N°. 7 (Noord-Pampus) verplaatst in de diepte van 38 palmen, op de merken en peilingen: de molen van Hellevoetsluis aan den Zuidkant van het duin, genaamd: „de Bonte Os", de derde dam bewesten de Goereesche haven tusschen den toren en den molen van Goedereede; de toren van Hellevoetsluis Z. O. 1/2 Z.; de toren van Goedereede Z. W.—W, 1/3 W.;

2°. is de *Witte ton* N°. 6 met korf (Noord-Pampus) verplaatst in de diepte van 47 palmen, op de merken en peilingen: de molen van Hellevoetsluis in het boschje van de Kwak; de toorn van Goedereede in den 2en dam bewesten de Goereesche haven; de toren van Hellevoetsluis Z. O. 1/3 Z.; de toren van Goedereede W. Z. W.

3°. is de *Witte ton* N°. 7 (N. O. kant van Scheelhoek) verplaatst in 52 palmen, op de merken en peilingen: de bok van 's rijks werf in het boschje van de Kwak; de toren van Goedereede in de Goereesche haven; de toorn van Hellevoetsluis Z. O.; de toren van Goedereede W. 7/8 Z.

Op het Noorder-Pampus vindt men de minste diepte ter hoogte van de *Zwarte ton* N°. 6, op het merk: de molen van Hellevoetsluis even in de duinen van de Kwak, alwaar thans schaars 36 palmen water blijft staan. Dezen rug gepasseerd zijnde, houdt men verder in dat vaarwater de minste diepte van 40 palmen.

OEVERVERLICHTING.

In verband met de bovenvermelde verandering in de betonning van het Noorder-Pampus, is de lichtopstand ter hoogte van den kwaden hoek in de rigting van de Goereesche haven zoodanig verplaatst dat het licht, thans gesteld in de rigting van N. 61° O. van het *groote kustlicht* van Goedereede, uit zee komende zigtbaar wordt in het Z. O. en verder den horizon verlicht door het N. en O. tot Z. O. ten O. 1/2 O. Het licht in een houdende met het groote kustlicht van Goedereede, loopt men met den koers van NO. ten O. 1/2 O., nagenoeg over het midden van het Noorder-Pampus heen. De diepten zijn gerekend bijgewoon laag water, en de kompasstreken zijn gesteld volgens het miswijzend kompas.

— En in dato 24 dito, het, naar aanleiding eener van het koninklijk Meteorologisch Instituut te Utrecht bekomene mededeeling, extract uit het Meteorologisch journaal van kapt. E. N. F. van Wulven, voerende het schip *Maria*, op reis van Triëst naar Batavia, in het jaar 1857.

„10 Augustus 1857, zeilende in den Indischen Oceaan, 's avonds ten 7 1/2 ure, veranderde het water eensklaps en kreeg eene zeer lichte groene kleur, daarbij sterk vurende en de zee in eens zoo effen als op eene rivier; met 9 à 10 mijlen vaart en alle zeilen in top zeilende, heeft de gelegenheid mij ontbroken tot het doen van loodingen; het viel evenwel volstrekt niet te betwijfelen of wij hadden grond gelood, te meer daar ik in Horsburg nog vele twijfelachtige opgaven van klippen en banken (zoowel zuidelijker) in deze streken vermeld vond.

Andere zeevarenden over het onderstaand bestek zeilende, vlei ik mij, dat zij meer in de gelegenheid gesteld zullen zijn tot het doen van een bepaald onderzoek.

„Ten 8 1/2 was het water weder veranderd en 1/4 vóór 9 ure had het geheel deszelfs donkere kleur terug. Opmerkelijk dat alstoen ook de zee en kabbeling weder terugkwamen.

„Voorloopig plaats ik het midden dezer (bank?) dat ik gis dat die 2 mijl in breedte zal hebben, op 15° 0' ZB. en 105° 40' OL. van Greenwich, volgens mijnen tot dusver zeer uitmuntenden chronometer.

„13 Augustus 1857, 2 1/2 ure namiddag, ontwaarde Java-Hoofd in het N. 1/2 O. p. m. op 13 mijl afstand; bevonden den chronometer zeer goed".

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
25	Junij	Amerikaansch	Minstrel	J. L. Norton	Boston	18 Maart	Batavia.
26	„	Fransch	Marie Gabrielle	E. Rogers	Mauritius	25 Mei	„
—	„	Engelsch	Mijstrorij	E. Mathens	Singapore	9 Junij	Falmouth.
—	„	Hamburgsch	Verden	Koppermann	Batavia	25 „	Nederland.
—	„	Engelsch	Licknager	G. Jenkins	Singapore	9 „	Londen.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Junij	27	Ned. Indisch	stoomb.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang	25 Junij	Levert en Co.
„	—	„	bark	Atiatoor Rachman	Koesnin	Banjermassing	9 „	Buijs Jacobsen en Co.
„	—	„	„	Bintang Oetara	Meijer	Riouw	1 „	„
„	—	„	brik	Pasekan	Tan Sianwking	Pecalongan	18 „	Gezagvoerder.
„	—	Amerikaansch	schip	Minstrel	L. Norten	Boston	19 Maart	Paine Stricker en Co.
„	—	Engelsch	schoen.	Harriet	J. C. Ross	Cocos Eilanden	17 Junij	Adam en Co.
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Makassar	F. H. Schmidt	Soerabaija	24 „	W. Cores de Vries.
„	—	Fransch	schip	Marie Gabrielle	E. Rogers	Mauritius	25 Mei	J. Cezard en Co.
„	—	Ned. Indisch	bark	Faid Alim		Banka		Buijs Jacobsen en Co.
„	28	Nederlansch	schip	Bernh. Hertog v. Saxen Weimar	P. H. Hazewinkel	Samarang	24 Junij	B. Kopersmit en Co.
„	—	„	bark	Hendrina	Pompe	Soerabaija		Landberg Bezoet de Bie en Co.
„	—	„	„	Fop Smit	L. Hoefman	„		B. Kopersmit en Co.
„	29	Ned. Indisch	brik	Rachmanie		Banjermassing		Buijs Jacobsen en co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Junij	27	Nederlandsch	bark	Constantia en Elisabeth.	A. Legel qq	Padang.
„	—	Amerikaansch	schip	Raven.	J. Crocker	Amerika via Padang.
„	—	Ned. Indisch	brik	Antoinette.	F. Chasteau	Macasser.
„	—	„	bark	Banelgair	Said Asegaf.	„ en Sumbawa.
„	28	Nederlandsch	schip	Rotterdam	H. Poort	Amsterdam.
„	29	„	„	Europa	J. G. Tromp	Bantjar Ledok.
„	—	„	„	Stad Utrecht	F. P. J. Jaski	Soerabaija en Samarang.
„	—	Hamburger	brik	Christian	G. P. N. Binder	Siam.
„	30	Ned. Indisch	bark	Justina	Yong Kengijang	Banjermassing.
„	—	Fransch	schip	Marie Gabrielle	E. Rogers	Samarang.
„	[illegible]	Ned. Indisch	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	„ via Cheribon.

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schoener	Johanna en Louisa*	C. J. Popken	Padang	Haager en Schuurman.
„	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman		„
„	„	Wilhelmina Catharina*	de Groot Stiffrij	Soerabaija	Maclaine Watson en Co.
„	schip	Soerabaija	A. M. Swart		Busing Schröder en Co.
„	„	Hollandia*	C. Wapp		„
„	„	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann en Co.
„	bark	Elize Henriette	P. J. Deterding	Samarang en Soerabaija	Paine Stricker en Co.
„	„	Java's Welvaren*	Doornbos		„
„	„	Padang	M. W. Zwart		Landberg Bezoet de Bie en Co.
„	„	Maria Diederika	A. van Marion	Nederland	„
„	„	Nieuw Lekkerland*	M. F. Hoffmann		de Weerdt Ruijl en Co.
„	„	Wilhelmina Lucia*	Poolman	Soerabaija.	B. Kopersmit en Co.
„	„	Bosphorus*	C. A. Kruisinga		„
„	schip	Admiraal Jan Evertsen	Tekelenburg	Amsterdam	„
„	„	Bernard Hertog van Saxe Weimar	P. H. Hazewinkel	Nederland	„
„	bark	Fop Smit*	L. Hoefman	„	„
„	schip	Hugo Grotius	A. K. Zweede		Schimmelpenninck en Co.
„	„	Cadsandria	J. A. C. Gerlach	Japan	Dümmler en Co.
Nederl. Ind	schoener	Sumatra*	Moesa		Buijs Jacobsen en Co.
„	bark	Djadul Karim*	Abdul Sedik	Samarang en Koetee	„
„	„	Tatas Banjermassing*	Sariet Mohamat	Pecalongan	„
„	brik	Elmachboelie*	Hadjie Sedik		„
„	bark	Atiatoor Rachman*	Koesnin		„
„	„	Bintang Oetara*	Meijer		„
„	„	Jeannette Maria*	S. van Hulsteijn	Macasser	T. Crone en Co.
„	brik	Soedoelbarie*	Said Abdulla	Banka	B. J. Jacobs.
„	bark	Atiatool Rachman*	Sech Bafadal	Soerabaija	„
„	„	Alnoer*	Sech Awab	Samarang.	„
„	brik	l'Esperance*	Valberg	Macasser	Jacometti en Co.
Engelsch	bark	Tasmania*	Erpenbeek		Maclaine Watson en Co.
„	schip	Tamar*	J. J. Ross		„
„	„	Hindostan*	Le Boeuf	China	„
„	„	Charlotte Ann*	Young	Cowes	Hunter Houghton en Co.
„	„	Thames*	Luckey		„
„	bark	Borneo*		Singapore	Martin Dyce en Co.
„	schoener	Harriet*	J. C. Ross	„	Adam en Co.
Bremer	„	Telemach*	J. M. Schäffer		C. Bahre en G. Kinder.
„	„	Joh. Lange*	Lamcke		Metzendorff Wilmans en Co.
„	bark	Richard Cobden*	Flehusen		„
Zweedsch	schip	Constance*	Södelberg		Busing Schröder en Co.
Fransch	bark	Mauritius*	Regnier		C. Bahre en G. Kinder.
„	schip	Ville de Paris*	Marillet		„
Amerikaansch	bark	Storm Bird*	Gerard		Adam en Co.
„	schip	Edward Koppisch*	Engelston		Paine Stricker en Co.
„	„	Nightingale*	Petersen	Amerika	Maclaine Watson en Co.
Deensch	„	Hindostan*	Bendixen		C. Bahre en G. Kinder.
Hamburg	„	Boreas*	Boyson		Metzendorff Wilmans en Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN
Junij	17	Ned	bark Den Elshout	Bonjer	Pecalongan.
„	—	N. I.	stooms. Padang	Schipper	Soerabaija.
„	18	„	brik Noorfol	Alie	Pontianak.
„	—	„	bark Bientang Anem	de Gee	Riouw.
„	—	„	„ Fathal Moebarak	Kassan	Batavia.
„	—	„	„ Marianna Antoinetta.	Winter	„
„	19	„	„ Fatal Hair	Bahaloean	Cheribon.
„	20	Ned	„ Stad Assen	Haverbult	Batavia.
„	—	N. I.	„ Katamm. Maspandan	Oei Ta	Soerabaija.
„	21	„	„ Soedul Hair	Bagaroon	„
„	—	Ned	„ Zuid Beveland	Boers	Pecalongan.
„	—	N. I.	brik Marzoek	Jamanie	Cheribon.
„	—	Ned	bark Cornelia	Witt	Batavia.
„	22	N. I.	brik Sie Banjak	Daeng Malempo	Grissee.
„	—	„	stooms. Samarang Packet.	Scheel	Batavia.
„	23	„	bark Biema	Goestie Tahir	„
„	—	„	„ Bintang Timor	Lebeh Amat,	Sambas.
„	—	Ned	„ Cornelis Antonie	Kleve	Batavia.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR
Junij	17	Ned	bark Kaap Hoorn	Dik	Indramaijoe.
„	18	N. I.	stooms. Padang	Schipper	Batavia.
„	19	Ned	bark Ystroom	Hansen	Soerabaija.
„	—	„	„ Den Elshout	Bonjer	China.
„	20	N. I,	brik Berkat	Sohot	Banjermassing.
„	21	„	bark Asuitanie	Mahaijoep	Sumbawa.
„	22	„	„ Atiatool Rachman	Koesnin	Batavia.
„	—	„	brik Noorfol	Alie	Paree Paree.
„	—	„	bark Katamm. Maspandan	Oei Ta	Singapore.
„	28	Hanover,	„ Geestemunde	Mulken	China.
„	—	N. I.	brik Marzoek	Jamanie	Soer. en Molucc.

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	Bestemming,	AGENTEN.
Nederl. Indie	bark	Nawan Eljoesoor	J, C. Monteiro	China	Gezagvoerder.
„	„	Tjan Goan	Sie Ik Hien	Riouw	„
„	„	Ellen	F. A. P. Weutholt	Batavia	B. Kopersmit en Co.
„	„	Bientang Anem	D. J. de Gee		Gezagvoerder.
„	„	Marianna Antoinetta	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit en Co.
„	„	Fathal Hair	S. M. b. O. Bahaloean		Gezagloerder.
„	„	Fatahool Moebarak	Kassan		„
„	„	Djoedool Hair	Said Ab. b. O. Baharoon.		„
„	„	Bientang Timor	Lebeh Achmat		„
„	„	Bima	Goestie Tahir	Banjermassing	„
„	brik	Rachmanie	Marzoek Osman		„
„	„	Sie Banjak	Daeng Malimpo		„
„	„	Alrachmanie	Moh. Seman	Batavia	„
Nederlandsch	bark	Colombine	C. A. Malbranc	Nederland via Soerabaija.	Dorrepaal en Co.
„	„	Louise Princes der Nederlanden	D. A. Florijn	Nederland	B. Kopersmit en Co.
„	„	Den Elshout	E. F. Bonjer	China	Wermuth en Co.
„	„	Stad Assen	H. J. Haverbult		Dorrepaal en Co.
„	„	Jeannette	T. Visser	Batavia	B. Kopersmit en Co.
„	„	Zuid Beveland	H. A. C. Boers	Nederland	Thooft en Co.
„	„	Cornelia	J. H. Witt	Nederland via Soerabaija.	Dorrepaal en Co.
„	„	Cornelis Anthonie	D. R. Kleve	„	„
Engelsch	„	Aliance	S. Ach. b. Ab. R. Segaf.	Singapore	Gezagvoerder.
Siams	„	Goan Bo	Goci Na	Siam	„
Hamburgsch	„	Henrich	C. Spieler	China	Wermuth en Co.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Macasser *van den 14 Mei tot en met den 15 Junij 1858.*

Aanvoer.

Van Koetei per praauw.

15000 boss. rotting.

Van Soerabaija per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz.

8 kn. glaswerk, 4 coll. kramerijen, 32 kn. en 6 bn. rood garen, 18 do. lijnwaden, 3 do. valsch goud en zilvergalon, 5 do. koralen, 3 vn. zwartsel, 76 do. meel, 2 kn. geweren.

Van Singapore per Eng. brik *Corcyra*, gez. Waleson.

91 kn. Eur. lijnwaden, 2 do. Beng. do, 78 bn. Eur. garen, 5 kn, Man. sigaren, 30 vn. meel, 180 doz. wijn, bier enz., 13½ pic. kamalo, 44½ do. lood, 1000 ps. paijongs, 10 kn. vuurwerk, 2 do. amfioen, 347,10 pic. gambier, 14,20 do. peper, 15 tonn. staal, 10 kn. Chin. reukwerk, 10 do. do. papier.

Van de Moluccos per N. I. brik *Gleaner*, gez. Thierbach.

1000 pic. sagomeel, 2 kn. geweren en div. kleinigheden.

Van Croë per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

150 pic. triepangs, 350 do. parl d'amoer, 105 do. wortel en sandelhout, 1000 fl. kaijoe poetie olie, 1½ pic. hout.

Van Singapore per Eng. schoener *Alma*, gez. Nicolas.

41 bn. en kn. garen, 6 kn. Eur. lijnwaden, 7½ pic. koperdraad, 5 kn. Man. sigaren, 128 pic. gambier. 20,000 ps. stroozakken, 85,000 do. aardewerk.

Van Batavia per Eng. bark *Ellen*, gez. Bing.

38 kn. en bn. Eur. lijnwaden, 52½ corg. manufact., 5 bn. garen, 23 krandj, aardewerk, 3 kn. koperdraad, 229 do., 104 vn., 31 doz., 4 md. wijn, bier enz.. 1 billurd, 10½ legg. arak, 56 ps. ijzeren ankers.

Van Timor per praauw.

310 pic. sandelhout, 40 do, was.

Van Hongkong per Eng. bark *Asa Pache*, gez. Gold.

500 ps. souvereigns.

Van Balie Lombok per Eng. brik *Moed of Julpha*, gez. Beauvois,

180,30 pic. varkens.

Van Balie Piedjo per praauw.

500 pic. rijst.

Van Singapore per Eng. schip *Celestial*, gez. A. Broit.

130 kn. lijnwaden, 44 bn., 3½ pic. garen, 63 vn. meel, 20 kn. vuurwerk, 4120 st. paijongs, 15 tonn. staal, 28 doz. brandy, 63 krandj. tabak, 10,000 ps. vloersteenen, 237 stell. stalenpannen, 18 pic. koperwerk, 2200 st. houtwerk, 14000 ps. Siamsche zakken, 443,53 pic. gambier, 3½ do. laksa, 23 do. gading, 85,000 ps. aardewerk.

Van Timor per N. I. schoener *Bee*, gez. Batjo.

45 pic. huiden, 90 ps., 10 vn. ijzerwerk, 10 bn. amfioen, 800 ps. geweren, 100 pic. rijst, 2 do. koperdraad, 20 doz. brandewijn, 4200 ps. aardewerk, 145 corg., 800 doz. Eur. lijnwaden, 5 corg. Inl, do, *f* 4000 zilv. munt.

Van Saleijer per praauw.

5900 ps. klappers, 8 pic. olie, 4 do. langa, 2 do. sagomeel, 6 corg. kleedjes.

Van Java per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Schmidt.

180 kn. en keld. Inl. dranken, 22 do. lijnwaden, 1 do. knoopen, 71 pic. koperwerk, 1 kt. zadels, 5 do. Jav. sigaren, 121 pic. suiker, 1 kt. parfumerien, 19 do. wijn, bier enz., 1 do. leder, 108 do. vn. en pakk. provisien' 1 ps. houten suikermolen, 1 kt. geweren, 3 do. spiegeltjes.

Van Passir per praauw.

33,000 boss. rotting, 7 ks. witte vogelnestjes, 1 pic. zw. do. 2 do. was.

Van Timor Koepang per praauw.

568,07 pic. sandelhout, 20 do. was, 10 do. tamarinde.

Van de Moluccos per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenho[...]

18 pic. koffij, 1 kt. diversen, *f* 700 recepis, 31 kn. kaijoe poetie [...] sandelhout, 1 kt. schildpad.

Van Timor Koepang per Eng, schoener *Giraffe*, gez. Aro[...]

870 pic. sandelhout.

Uitvoer.

Naar Seleparong per praauw.

1260 pic. zout, 5 corg. Inl. lijnwaden, 13 st. Eur. do, 5 do. ongeb[...] corg. en 5 st. wit linnen, 2 do. sarongs.

Naar Sumbawa per praauw.

12 kn. en 20 ps. Eur. lijnwaden, 3 do. glaswerk, 5 doz, paijongs, [...] pakk. knoopen, 10 doz. reukwerk, 7 do., 2 corg. Inl. lijnwaden, 1[...] 6 doz. ijzerwerk, 7 corg. koperwerk, 140 pic. zout en div. kleinigh[...]

Naar Bonthain per praauw.

10 bn: amfioen, *f* 1000 recepis in koper, 13 pic. tabak, 23 do. ga[...] garen, 1 pic. koperwerk, 8 corg. stroomatten, 6 kn., 1½ corg. E[...] 40 st. Beng. do, *f* 1000 zilv. munt, 10 pic. rijst, en div. planken [...] 2 tonn. kruid, 40 vs. boter, 2 ijzeren ankers en div. kleinigheden[...]

Naar Mandhar per praauw.

200 pic. zout, 300 ps. hammen, 1½ corg. garen, 1½ pic. gambi[...] tabak, 50 ps. paijongs.

Naar Sumbawa per praauw.

2 bn. garen, 6 kn., 4 corg. Eur. lijnwaden, 500 ps. kommen en [...] zout, 1500 ps. bruine suiker, 5 corg. sarongs, 600 ps. sp. matten[...]

Naar Mandhar per praauw.

300 ps. hammen, 1½ corg. garen, 1½ pic. gambier, 2 krandj. Chi[...] ps. paijongs.

Naar Batavia per N. I. bark *Antoinette*, gez. Sech Moh. Ba[...]

1587 ellen passemen, 210 ps. paarden, 36 pic. olie,

Naar Sumbawa per Eng. bark *Ellen*, gez. Bing.

200 pic. zout.

Naar China via Ampenan per Eng. brik *Cronkbone*, gez. Mar[...]

556 pic. groene katjang, 200 do. rotting, 50 do. triepangs.

Naar Singapore per Eng. schoener *Alma*, gez. Nicolas.

950 pic. groene katjang, 256 do. koffij, 156 do. triepangs, 60 do. [...] do. buffelhuiden, 8040 do. kaneel, 38 corg. sarongs.

Naar Koetei per praauw.

710 pic. zout, 5½ bn. en 2 corg. garen, 2 kn. Eur. lijnwaden, en [...] rijen.

Naar Mauritius via Balie Lombok per Eng. brik *Asa Pache*, gez[...]

150 pic. koffij, 211 do. rotting, 40 ps. paarden, 22½ pic. specer[...] spek, 2000 ps. sp. matten.

Naar Koetei per Eng. brik *Moed of Julpha*, gez. Beauvois.

6 kn. en bn. Eur. lijnwaden.

Naar Shanghae per Eng. schip *Celestial*, gez. Broit.

2200 ps. sandelhout, 561 pic. agar agar, 600 do. triepangs.

Naar de Moluccos per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Schmi[...]

2 ps. paarden, 145,40 pic. zout, 40 pic, rijst, 25 kn. wijn, bier en[...] ijzer, 1 kt. Beng. lijnwaden, 1 do. Eur. do, 1 do. koralen, 2 do. [...]

Naar de Moluccos per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenho[...]

13 pic. tabak, 10 bn. amfioen, 2 kn. wijn, 3 vn. meel, 4 pic. sp[...] Eur. lijnwaden, 1 do. Beng. do, 5 do. diversen, 12 krandj., 1 kt. [...] 2 kn. naaigaren, 1 do. Chin. reukwerk, 24 do. zeep.

Naar Java per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz.

7 ps. paarden, *f* 5397 recepis in koper.

Naar Bima per praauw.

1391 pic. corianderzaad, 5 kn. Eur. lijnwaden, 1 bl. wit garen, 2 [...] 650 ps. aardewerk.

Naar Seleparang per praauw.

35 koij. zout, 4 corg. sarongs, 85 st. Eur. lijnwaden, *f* 100 recepis [...] st. wit linnen, 5 pakk. rood garen.

Naar Bima per Eng. schoener *Giraffe*, gez. Arve.

500 st., 150 doz. Eur. lijnwaden, 3 bn. garen, 100 pic. zout, 20 st. gew[...] kleidigheden.

Naar Soerabaija per Ned. bark *Oosterling*, gez. Walter.

144,05 pic. was, 3 kn. oranje broeades.

Naar de Moluccos per N. I, stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholt[...]

68 kn. en vn. provisien, 70 do. wijn, bier enz., 14 vn. meel, 22½ p[...] kn. schrijfbeh., 8 do. Man. sigaren, 12 do. reukwerk, 15 st. kop[...] 81½ pic. rijst. 13 vn. glaswerk, 51 kn. Eur. lijnwaden, 65 coll. [...] 20 kn. geweren, 1046 pic., 14 vn. ijzer en ijzerwerk, 1 kt. naaigare[...] aardewerk, *f* 3000 recepis.

Naar Singapore per Eng. brik *Corcyra*, gez. Waleson.

832,16 pic. koffij, 1181,18 do. katjang.

Naar Batavia per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

220 pic. koperwerk, 20 krandj. of 500 fl. kaijoe poetie olie, 2 piano'[...] wortelhout, 3 vn. zwartsel, 1 kt. schildpad en div. kleinigheden, 104 p[...]

Naar Menado per N. I. brik *Gleaner*, gez. Thierbach.

400 pic. rijst, 15000 do. zout, 40 doz. bier, 25 vs. boter, 10 kazen en [...] rijen.

Marktprijzen te Batavia

In het Marktberigt opgenomen in ons vorig nummer, waren [...] prijzen en vrachten door onnaauwkeurige correctie abuizen [...] waarom wij het nu verbeterd herhalen.

30 Junij 1858.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERK[...]
Arak	45.—	50.—	Tot laatste [...]
Cassia, Vera	11.—	13.—	[leggers [...]
Cochenille	2.50	......	
Klapper olie	......	......	
Gom Elastiek	29.—	30.	Tot *f* 30 g[...]
„ Benzoin	......	......	[100 pi[...]
„ Dammar ...... ℔ pic.	25.—	......	450 pic. g[...]
Gutta Percha	......	......	[pri[...]
Rotting, Banjermassing	6.—	9.—	Bij partij.
„ Padang	5.—	6.—	„
Foelie No. 1	50.—	......	Aangeboden.
Huiden, Koe	3.—	3.50	Nomin. en s[...]
„ Buffel	2.—	2.50	Naar kwal. [...]
Kruidnagelen	34.—	......	Nominaal.
Koffij, Java	27.50	30.—	2000 pic. v[...]
„ Padang	......	......	[tot dien p[...]
Notenmuscaat No. 1	70.—	80.—	Geen voorr[...]
Peper, zwarte	......	......	Niet aanw[...]
„ witte	......	......	
Sapanhout, Manilla in Entrep.	6.—	......	
„ Java	4.—	......	
Suiker No. 16	15.—	16....	Naar kwal. v. d[...] en op lev. uit [...] *f* 13.50 verkoc[...]
Rijst, Indramaijoe met zakken.	160.—	......	Voor 300 koy. [...] aangelegd.
„ Witte Batavia 1e kwalit.	140.—	150.—	300 koy. v. C[...]
„ „ „ 2e „	110.—	135.—	Met geringe [...]
„ Carga	90.—	100.—	zonder veel [...]

Vrachten.

Iets vaster door het verminderend aantal disponibele schepen en bij[...] zins ruimer ter markt komen van product. Het is echter nog [...] moeijelijk emplooi te vinden, doch wachten wij daarin binnen een [...] den eene notabele verbetering. De laatste rates waren naar *Nederl[...]* @ *f* 75.— voor Tabak, *f* 70,— voor Suiker, *f* 50,— @ *f* 55,— vo[...] *f* 90,— @ *f* 100,— voor Arak, Huiden, Indigo en ligt goed. Hamb[...] cepteerde laatstelijk *f* 60,— voor Tabak en *f* 75,— voor Arak te *So[...]* laden. Zweed. *Constance* neemt volle lading producten @ £ 3,10. [...] werd aangelegd: $ 0,25 @ $ 30 c. naar *Hongkong*, *Whampoa* of [...] $—,35 naar *Amoij* of $—,60 naar *Shanghae*. Fr. *Mauritius* engageerde [...] ℔ Ton, 200 Ton producten naar *Australia*; dit schip werd op V[...] *f* 31000,— opgehouden. Verkocht zijn: Amer. *Edward Koppisch* voor [...] Fr. *Augustine* voor *f* 13,500,— en Ned. *Akijab* (afgekeurd) met inve[...] circa *f* 17000. Disponible zijn: 9 *Hollandsche*, 3 *Engelsche*, 2 *Bremer*, [...] 3 *Hamburger*, 1 *Oldenburger*, en 2 *Deensche* schepen.

Aangekomen Passagiers te Bata[via]

van den 26sten tot en met den 29sten Junij 1858.

Met het Ned. Ind. stooms. Samarang Packet, kapt. J. F. Sch[...] Mathijsen, Z. M. troepen en bannelingen van Samarang.

Met de Ned. Ind. bark Bintang Oetara kapt. Meijer, de heer N. [...] en fam. van Riouw.

Met de Eng. schoener Harriet, kapt. J. C. Ross, de heer J. G. [...] van de Cocos-eilanden.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Makasser, kapt. F. H. Schmidt[...] Reijneke, Lutscher, Luit. t/z. 1e. kl. Van de Velde en Z. M. tr[...] Soerabaija.

Vertrokken Passagiers van Bata[via]

van den 26sten tot en met den 29sten Junij 185[8]

Met het Ned. schip Rotterdam, kapt. H. Poort, de kapt. der Inf[...] en fam., Mevr. Verenet en 3 kinderen, Mejufvr. de Ravallet en [...] Amsterdam.

Met het Ned. Schip Stad Utrecht, kapt. F. P. J. Jaski, de heer [...] en 2 kinderen en Mejufvr M. Vriese naar Soerabaija.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA